

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Verslag Omgevingsbijeenkomst PAWOZ-Eemshaven

29 juni 2023 - Routeontwikkeling

18-7-2023

Inhoud

Programma.....	3
Oproep: Deelname reviewgroep.....	3
Presentatie Routeontwikkeling: Groen, oranje, rood	3
Presentatie Tunneloptie.....	4
Gebiedsinvesteringen.....	4
Overzicht van gerelateerde projecten	5
Bijlage I: deelname reviewgroepen.....	7
Bijlage II: Presentatie routeontwikkeling	11
Bijlage III: Presentatie Tunneloptie	85
Bijlage IV: Presentatie gebiedsinvesteringen.....	96
Bijlage V: Presentatie gerelateerde projecten	103
Bijlage VI: Notitie Routeontwikkeling deel 1 - EXTERNE LINK	

Programma

Op 29 juni 2023 vond er een omgevingsbijeenkomst plaats in verband met de routeontwikkeling van het Programma Aansluiting Wind Op Zee (PAWOZ) - Eemshaven. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat organiseerde deze bijeenkomst om belanghebbenden te informeren over de voortgang. De volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- Routeontwikkeling: Welke routes worden verder onderzocht en welke niet?
- Routealternatief Tunnel: Stand van zaken
- Gebiedsinvesteringen
- Overzicht van gerelateerde projecten: pVAWOZ, Demonstratieproject Waterstof, Waterstofnetwerk Nederland, gebiedsontwikkeling Oostpolder, Parlementaire Enquête Groningen, Beleidskader Natuur Waddenzee

De bijeenkomst werd bijgewoond door belanghebbende partijen, zoals natuur- en milieuorganisaties, LTO, grondeigenaren, gemeenten, provincies, TenneT, Gasunie en RVO. Veel mensen kenden elkaar, waardoor er een open sfeer was. Antwoorden van sprekers werden waar nodig ook aangevuld door aanwezigen uit de zaal.

Oproep: Deelname reviewgroep

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft tijdens de vorige omgevingsbijeenkomst reviewgroepen aangekondigd. Tijdens deze bijeenkomst is de oproep nogmaals gedaan. In augustus is de MER voor 50% afgerond, waardoor de eerste rapporten beschikbaar zullen zijn. Input van deelnemers is gewenst. In bijlage I Aanmelding reviewgroepen vindt u meer informatie over hoe u zich hiervoor kunt aanmelden en wat er van u verwacht wordt.

Presentatie Routeontwikkeling: Groen, oranje, rood

De eerste presentatie ging over de routeontwikkeling. Voor de aansluiting van windenergie op zee worden verschillende routes onderzocht. Witteveen+Bos licht toe dat ze zich in fase 1 van de routeontwikkeling bevinden. Hierbij wordt gekeken welke routes geschikt zijn om te worden onderworpen aan een milieueffectrapportage (MER) en een integrale effectenanalyse (IEA) en dus doorgaan naar een volgend stadium in het proces van onderzoek naar geschikte routes voor aansluiting van Wind op Zee in de Eemshaven.

Het beoordelen van mogelijke routes gebeurt in verschillende stappen, waarbij van baseline naar baseline wordt gewerkt. Het stoplichtsysteem bepaalt of een route doorgaat naar de volgende baseline. Rood betekent afvallen, oranje betekent verder onderzoeken en groen betekent doorgaan naar de volgende baseline. Een groene route kan ook op een volgend moment (baseline) afvallen. Op dit moment bevindt het proces zich tussen baseline 1 en 2. Er zijn in totaal 5 baselines (0, 1, 2, 3, 4) en dus 4 momenten van beoordeling. Routes die bij baseline 2 op groen staan, worden meegenomen in de MER en IEA.

Voor Baseline 2 is nu eerst gekeken naar ecologische en morfologische aspecten. Denk aan factoren zoals Natura 2000, vogelrichtlijnen, waterdiepte en geulbreedte voor toegankelijkheid voor materieel, uitvoeringsperiode en veiligheidsnormen volgens NEN.

Een belangrijke vraag bij het beoordelen of iets rood, oranje of groen is, is of er vooraf significante negatieve effecten zijn. Als deze niet kunnen worden uitgesloten, volgt de ADC-toets. De ADC-toets is voor activiteiten met een negatief effect op de natuur, maar waarvoor geen alternatieven (A) zijn, en waarbij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang (D). Als dit het geval is, kunnen de nodige compenserende maatregelen (C) worden genomen om ervoor te zorgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft. Dit was voor Baseline 2 nog geen onderdeel van de routeverkenning.

De andere belangrijke vraag is of de route technisch/operationeel haalbaar is.

Op basis van deze afwegingen werden de routes die afgefallen (rood) of nader te bestuderen (oranje) zijn, gepresenteerd. Vanuit de zaal werden verschillende verhelderende vragen gesteld over de verschillende routes en deze werden beantwoord.

In het najaar van 2023 wordt duidelijk of de huidige oranje routes rood of groen worden. De groene routes worden onderworpen aan de effectenstudies MER/IEA.

Een deelnemer vraagt zich af waarom het doorkruisen van agrarische percelen geen rol lijkt te spelen in dit stadium. In deze "voorverkenning" worden morfologische en ecologische aspecten meegenomen. In de volgende fase (MER/IEA fase) worden landbouwkundig onderzoek en bijvoorbeeld onderzoek naar verzilting en agrarische waarde meegenomen in de IEA, zodat deze effecten meegewogen kunnen worden in het besluit.

Naar aanleiding van een vraag wordt vermeld dat er parallel aan de routeontwikkeling voor PAWOZ-Eemshaven ook onderzoek wordt gedaan naar hergebruik van bestaande leidingen voor waterstofroutes. Doel is dat deze studie gelijktijdig met de PAWOZ-studie zal worden afgerond.

Presentatie Tunneloptie

Tijdens de bijeenkomst werd ook gesproken over de tunneloptie. De tunneloptie betreft een directe verbinding tussen een intredepunt op de Noordzee ("eiland") en de Eemshaven. Het gaat om een tunnel(systeem) van 27 km lang die 10,7 gigawatt elektriciteit en daarnaast waterstof moet kunnen transporteren. Er werd benadrukt dat dit een zeer uitdagend onderzoek is, onder andere omdat de combinatie van factoren (elektriciteitskabels- en waterstofleidingen in zo'n lange tunnel onder zee, met uittrede op zee) wereldwijd nog niet eerder is toegepast. Het proces van de tunnelontwikkeling werd besproken, evenals de lopende werkzaamheden en de verschillende fasen van het ontwerp. Aangegeven wordt dat er nog verschillende 'kritische modules' zijn die nader onderzocht worden en ieder moeten worden opgelost om de tunnel daadwerkelijk aan te kunnen leggen. Het is nog niet zeker of dit ook gaat lukken.

Voor de tunneloptie wordt nu met name gekeken naar technische haalbaarheid. Als deze optie realistisch wordt, dan zal de ecologische kant getoetst worden via de MER.

Gebiedsinvesteringen

Gebiedsinvesteringen hebben betrekking op een pot geld die bedoeld is voor 5 regio's waar windenergie op zee rond 2030-2031 wordt aangeland. Het is bedoeld om de leefbaarheid in gebieden waar druk op komt te staan, te versterken. De investeringen worden in 2 tranches verdeeld. Tranche 1 gaat volgens een vaste verdeelsleutel en tranche 2 wordt verdeeld aan de hand van een beoordeling van de aanvragen. Voor de aansluiting bij de Eemshaven is er voor 2026 een budget van 45-49 miljoen beschikbaar uit tranche 1. De provincies Groningen en Friesland en de

gemeente Het Hogeland nemen het initiatief om een regioplan op te stellen. In dit plan wordt ook de regio nader geduid. Het proces start op 12 juli.

Overzicht van gerelateerde projecten

Aan het einde van de bijeenkomst werden kort verschillende "raakvlakken" van andere programma's met PAWOZ-Eemshaven besproken: het Programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee 2031-2040 (pVAWOZ), Demonstratieproject Waterstof, het Waterstofnetwerk Nederland, de aansluiting van PAWOZ-Eemshaven op dit netwerk, Parlementaire Enquête Groningen en het Beleidskader Natuur Waddenzee. Er werd ook een inkijkje gegeven in de ontwikkelingen van de Oostpolder, waarbij de kansen en mogelijkheden voor (economische) versterking en vernieuwing in Noordoost-Groningen aan bod kwamen.

Voor het waterstofnetwerk zet men in op hergebruik van bestaande leidingen die ook beschikbaar zijn. In eerste instantie wordt de verbinding gezocht met vijf grootverbruik gebieden in Nederland.

Bijlage I: Deelname reviewgroepen

Bijlage II: Presentatie routeontwikkeling

Bijlage III: Presentatie Tunneloptie

Bijlage IV: Presentatie gebiedsinvesteringen

Bijlage V: Presentatie gerelateerde projecten

Bijlage VI: Notitie Routeontwikkeling deel 1

Bijlage: Uitleg inzet reviewgroepen

Het Ministerie van EZK vindt het belangrijk dat u als betrokken omgevingspartijen bij PAWOZ-Eemshaven voldoende ruimte en mogelijkheid heeft om uw input en mening te geven. In 2022 heeft u dat kunnen doen door reacties op conceptversies van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) te geven. Tijdens de omgevingsbijeenkomst op 20 maart jl. hebben we aangegeven graag te willen werken met zogenaamde 'Reviewgroepen' in deze volgende fase van PAWOZ-Eemshaven waarin we de effectenstudies voor de planMER uitvoeren en de Integrale Effecten Analyse (IEA) opstellen. In deze bijlage leest u meer over hoe dit in zijn werk gaat en hoe u kunt deelnemen.

Wat is een Reviewgroep?

Een reviewgroep is een verzameling van individuen vanuit betrokken omgevingspartijen die binnen een specifiek thema actief bijdragen aan de op te stellen (deel)rapporten. Deelnemers van de reviewgroepen krijgen daarmee vroegtijdig inzicht in de stukken, voeren het inhoudelijke gesprek over de inhoud en geven feedback op de rapportages.

Waarom zetten we Reviewgroepen in?

Door kennis, ervaring en advies van de deelnemers in reviewgroepen vroegtijdig mee te nemen verhogen we de kwaliteit van de stukken en zijn we in staat om een completer verhaal op te stellen waarbij alle aspecten een plek krijgen. Zo werken we gezamenlijk aan betrouwbare beslisinformatie op basis waarvan het Beleidsprogramma verantwoord kan worden opgesteld.

Is er verder nog inspraak?

Aan het einde van het project leggen we de stukken ter inzage. Dan kunt u 'formeel' reageren op de stukken. Omdat we graag tussentijds met u het gesprek voeren over de inhoud organiseren we 'Omgevingsbijeenkomsten' en vragen we advies aan het Omgevingsberaad Waddengebied. De reviewgroepen geven u en ons een extra mogelijkheid tot inspraak die wij graag inzetten.

Wat wordt er van de reviewers verwacht?

De reviewgroepen zijn ingedeeld in 6 thema's:

1. Landbouw
2. Leefomgeving
3. Natuur (inclusief Bodem en Water/Morfologie)
4. Scheepvaart
5. Tunnel
6. Uitvoerbaarheid

U kunt zich voor 1 of meerdere reviewgroepen aanmelden. Per thema zijn er 2 reviewrondes (augustus 2023 en april 2024) waarin de opgeleverde rapporten door u gereviseerd worden, hiervoor heeft u in beide rondes 3 weken de tijd. Dit reviewen gebeurt in een digitale omgeving waarin u als reviewer toegang krijgt tot de stukken. Deze toegang is persoonlijk en niet overdraagbaar.

In deze 3 weken wordt er ook een bijeenkomst georganiseerd met de opstellers van de rapporten waarin u een toelichting krijgt en verdiepende vragen kunt stellen. In de eerste reviewronde in september gaat het om de zogenaamde '50 procentversie' van de deelrapportages. Deze geven de structuur en achtergrond voor de effectenstudies. De tweede reviewronde betreft het gehele deelrapport en de algemene hoofdreportages. Hierin zijn de uitkomsten van de effectenstudies opgenomen inclusief de beoordeling van de routes op basis van die effectenstudies. De algemene deelrapportages en hoofdreportages zijn onderdeel van elke reviewgroep.

Let op: elk thema bevat ten minste 3 rapporten van soms meer dan 100 pagina's. Het deelnemen aan een reviewgroep kost dus tijd. Hoe zeer wij het ook waarderen als u zich aan wilt melden voor een reviewgroep, dit willen wij op voorhand wel eerlijk vermelden. Hieronder vindt u een overzicht van de te reviewen rapporten per reviewgroep

Landbouw	Inhoud	Leefomgeving	Inhoud	Natuur	Inhoud
Ronde 1		Ronde 1		Ronde 1	
Agrarisch waardenonderzoek	Thema	Deelrapport Bodem en Water op land	Thema	Deelrapport Bodem en Water op zee	Thema
Deelrapport IEA Omgeving	Thema	Deelrapport Gebruiksfuncties - zee en land	Thema	Deelrapport Natuur	Thema
Deelrapport IEA Toekomstvastheid	Algemeen	Deelrapport LCA - zee en land	Thema	Deelrapport IEA Toekomstvastheid	Algemeen
Deelrapport IEA Omgeving	Algemeen	Deelrapport Leefomgeving - zee en land	Thema	Deelrapport IEA Omgeving	Algemeen
		Deelrapport IEA Toekomstvastheid	Algemeen		
		Deelrapport IEA Omgeving	Algemeen		
Ronde 2		Ronde 2		Ronde 2	
Alle rapporten Ronde 1		Alle rapporten Ronde 1		Alle rapporten Ronde 1	
Hoofdrapport Integrale effectenanalyse	Algemeen	Hoofdrapport Integrale effectenanalyse	Algemeen	Hoofdrapport Integrale effectenanalyse	Algemeen
Hoofdrapport planMER	Algemeen	Hoofdrapport planMER	Algemeen	Hoofdrapport planMER	Algemeen
Deelrapport IEA Landbouw	Thema				

Scheepvaart	Inhoud	Tunnel	Inhoud	Uitvoerbaarheid	Inhoud
Ronde 1		Ronde 1		Ronde 1	
Deelrapport Veiligheid en scheepvaart	Thema	VO Tunnel	Thema	Deelrapport IEA Techniek, kosten en planning	Thema
Deelrapport IEA Toekomstvastheid	Algemeen	Deelrapport IEA Toekomstvastheid	Algemeen	Deelrapport IEA Toekomstvastheid	Algemeen
Deelrapport IEA Omgeving	Algemeen	Deelrapport IEA Omgeving	Algemeen	Deelrapport IEA Omgeving	Algemeen
Ronde 2		Ronde 2		Ronde 2	
Alle rapporten Ronde 1		Alle rapporten Ronde 1		Alle rapporten Ronde 1	
Hoofdrapport Integrale effectenanalyse	Algemeen	Hoofdrapport Integrale effectenanalyse	Algemeen	Hoofdrapport Integrale effectenanalyse	Algemeen
Hoofdrapport planMER	Algemeen	Hoofdrapport planMER	Algemeen	Hoofdrapport planMER	Algemeen

Wat doen wij met de opgehaalde input?

U investeert tijd. Wij doen dat ook. Alle ingebrachte vragen en opmerkingen worden serieus afgewogen en beantwoord. Waar nodig nemen wij direct contact met u op om eventueel extra informatie te vragen of te overleggen. Door een serieuze waardevolle samenwerking behalen we gezamenlijk het hoogste resultaat.

Hoe schrijf ik mij in?

Aanstaande omgevingsbijeenkomst vertelt onze adviseur Marc Jager (van Royal HaskoningDHV en Witteveen+Bos) nog wat meer over de reviewgroepen en kunt u vragen stellen. U kunt zich vervolgens ter plekke inschrijven. Bent u verhinderd op de omgevingsbijeenkomst? Dan stuurt u een mail met het thema van interesse naar pawoz-eemshaven@minezk.nl om u in te schrijven.

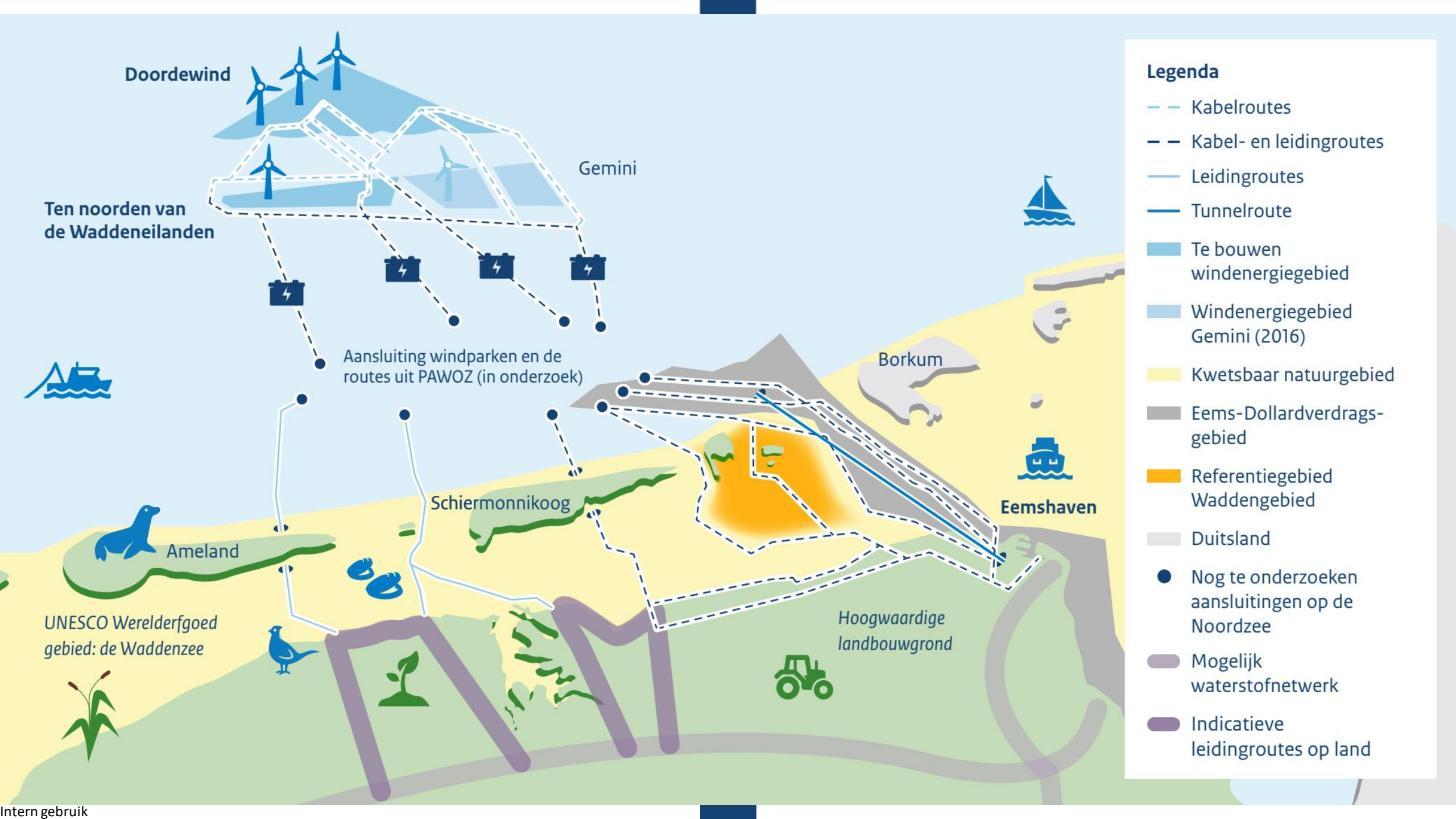
Programma Aansluiting Wind Op Zee - Eemshaven

Omgevingsbijeenkomst 29 juni 2023

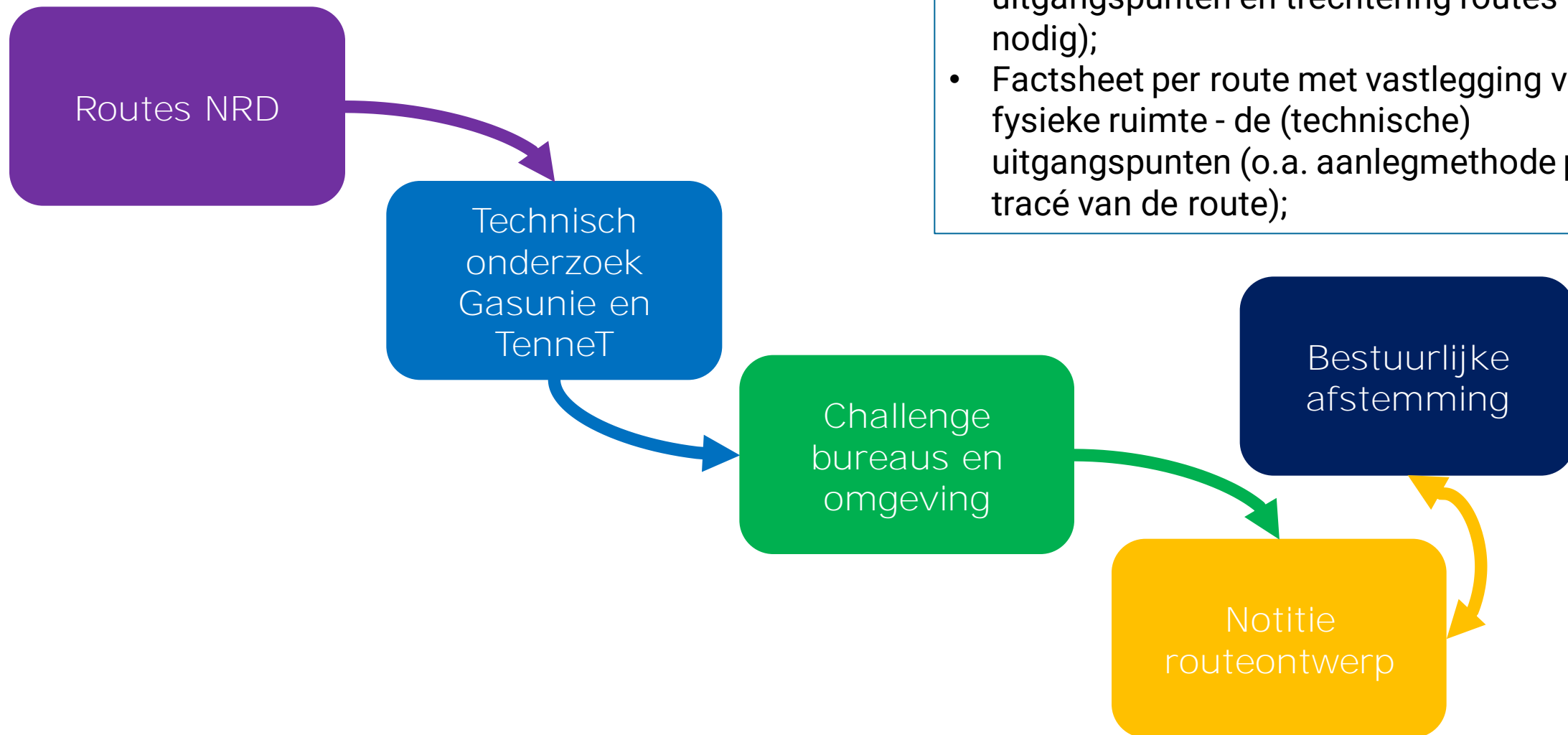
Agenda

- > 13.00 - 13.30 Inloop met koffie & thee
- > 13.30 - 14.30 Routeontwikkeling: welke routes worden verder onderzocht en welke niet?
- > 14.30 - 15.00 Routealternatief Tunnel: stand van zaken
- > 15.00 - 15.15 Pauze
- > 15.15 - 15.30 Gebiedsinvesteringen
- > 15.30 - 16.30 Overzicht vanuit de 'raakvlakken': VAWOZ, Demonstratieproject Waterstof, Waterstofnetwerk Nederland, gebiedsontwikkeling Oostpolder, PEGA, Beleidskader Natuur Waddenzee
- > 16.30 - 17.30 Afsluiting en napraten

Notitie routeontwikkeling

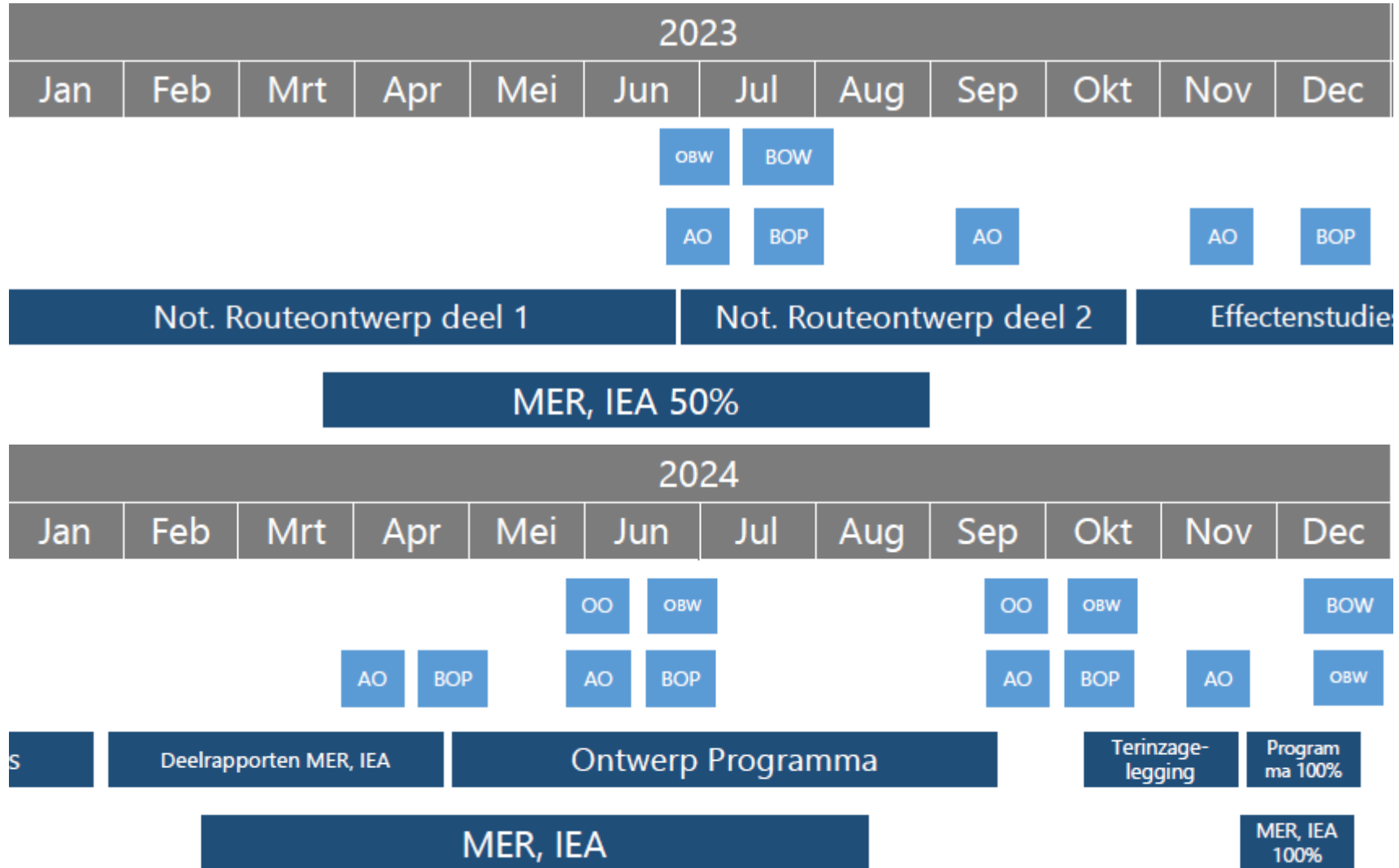

Wat levert deze fase op?

- Notitie Routeontwikkeling (technische uitgangspunten en trechtering routes indien nodig);
- Factsheet per route met vastlegging van de fysieke ruimte - de (technische) uitgangspunten (o.a. aanlegmethode per tracé van de route);

Planning

Routeontwikkeling

PAWOZ – Eemshaven Routeontwikkeling

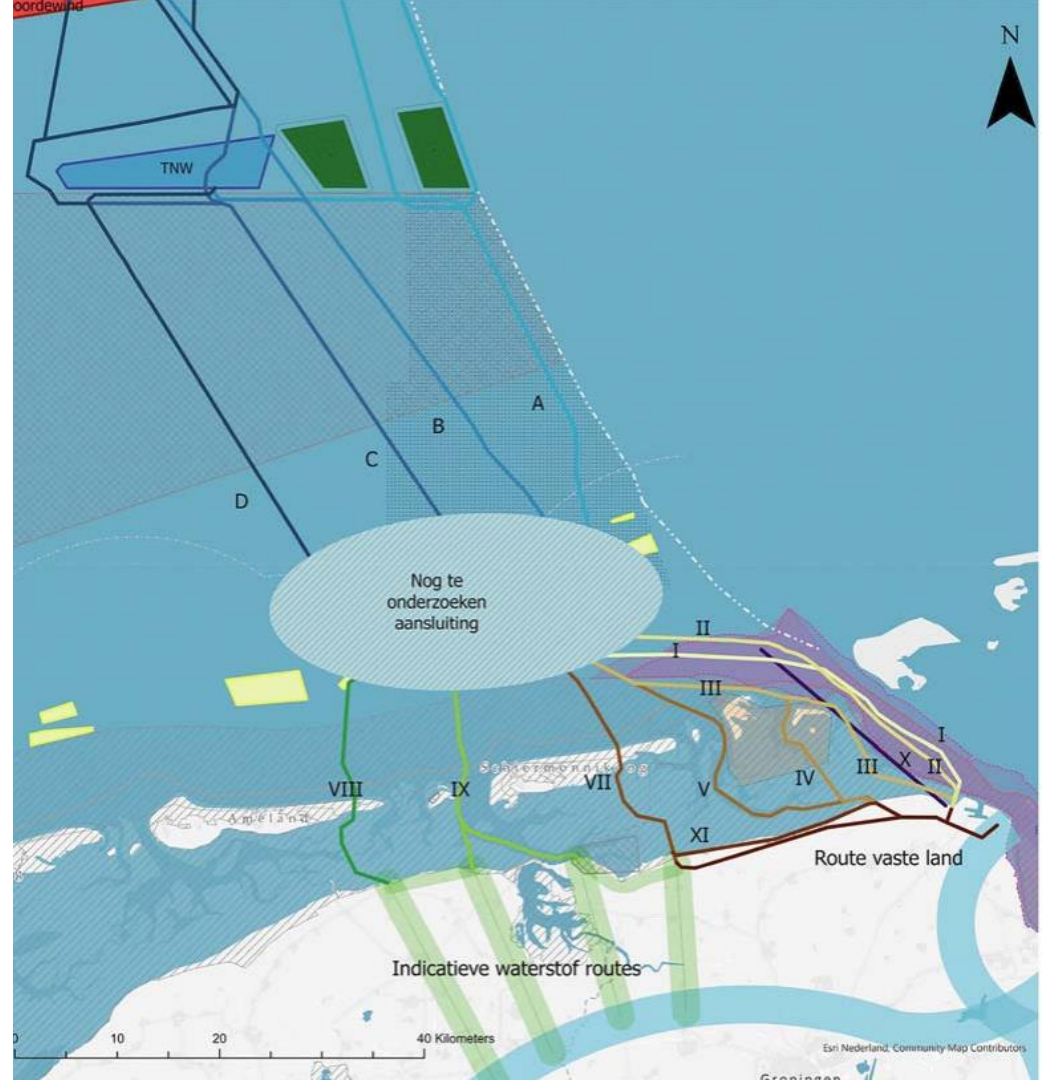
Omgevingsbijeenkomst 29 juni - Provinciehuis Groningen

Inhoud

1. Inleiding
2. Ingrepen en effecten
3. Routeontwikkeling
4. Voorstel voor trechtering van routes
5. Hoe nu verder?

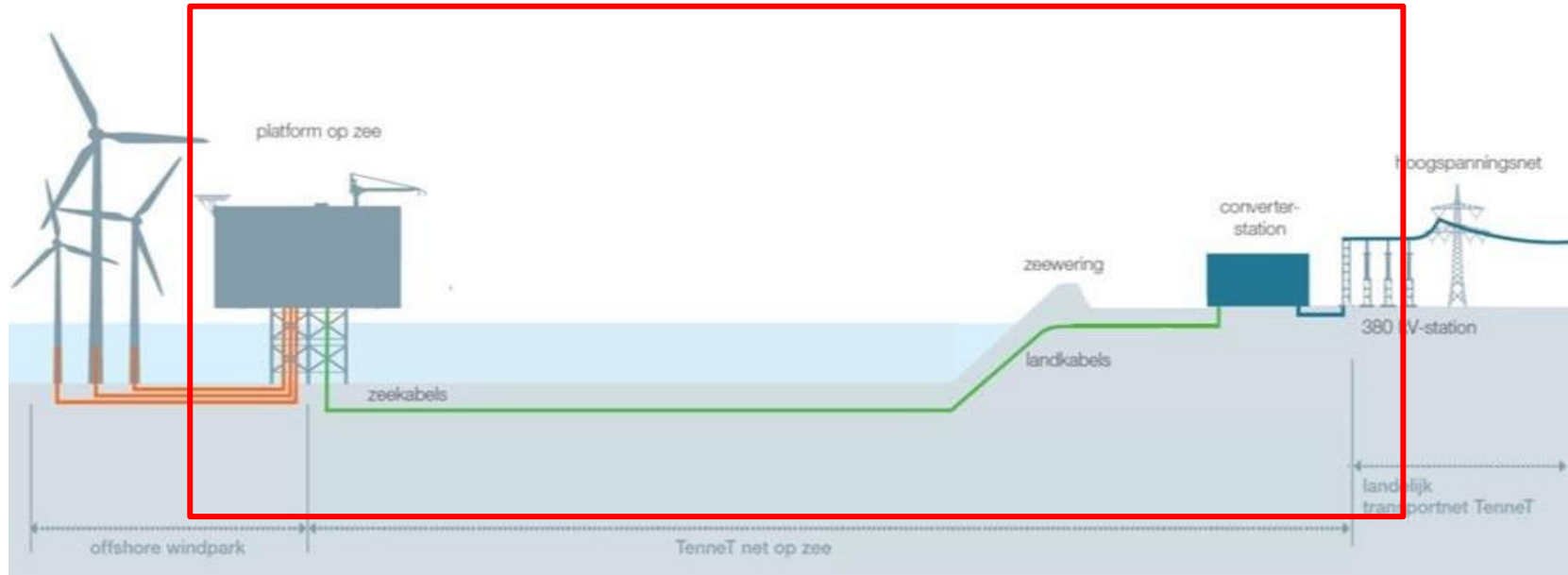
Inleiding

- Begin 2023 – definitief NRD
- Routes:
 - routes Noordzee
 - routes Waddenzee
 - routes land
- Transport middels:
 - Kabels (elektronen)
 - Leidingen (waterstof)

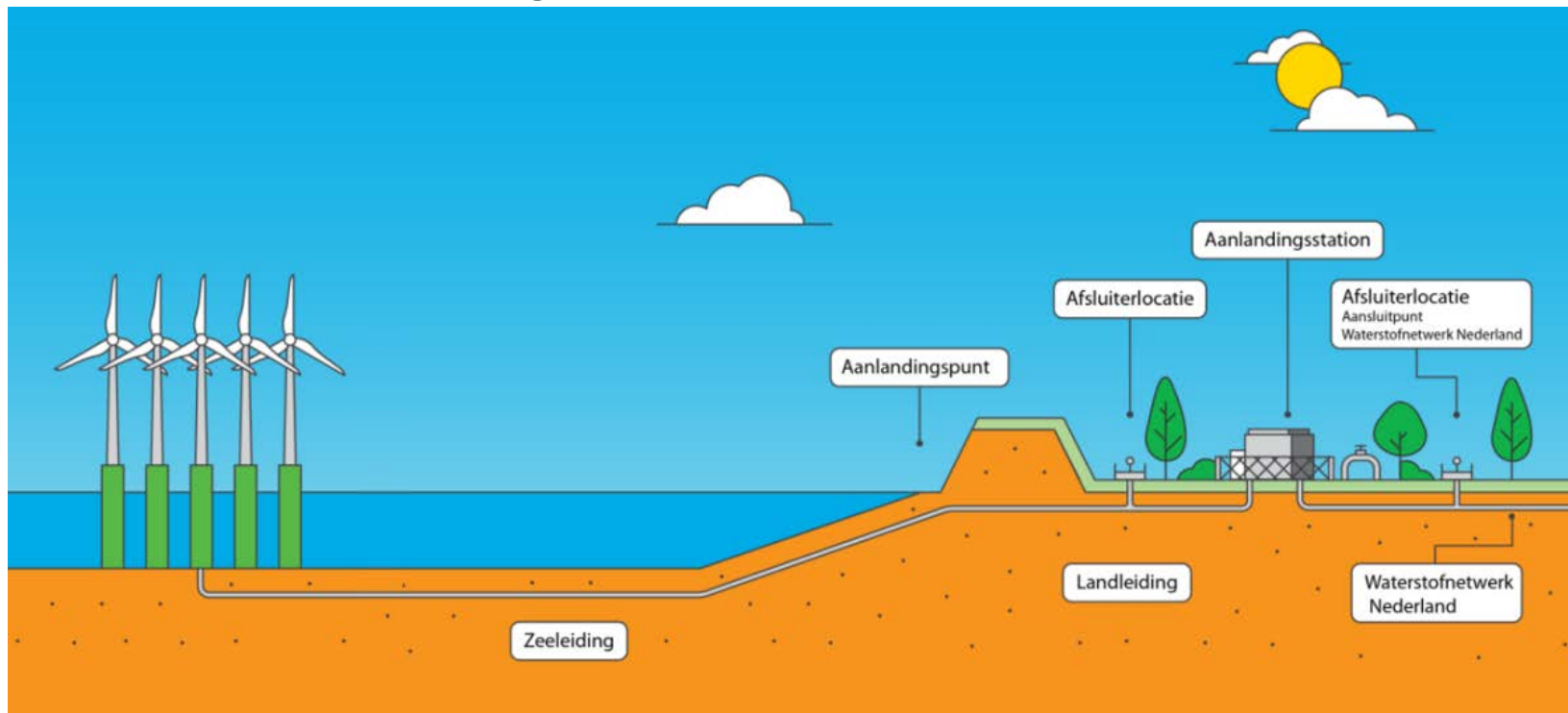
Inleiding

- Scope PAWOZ voor kabels

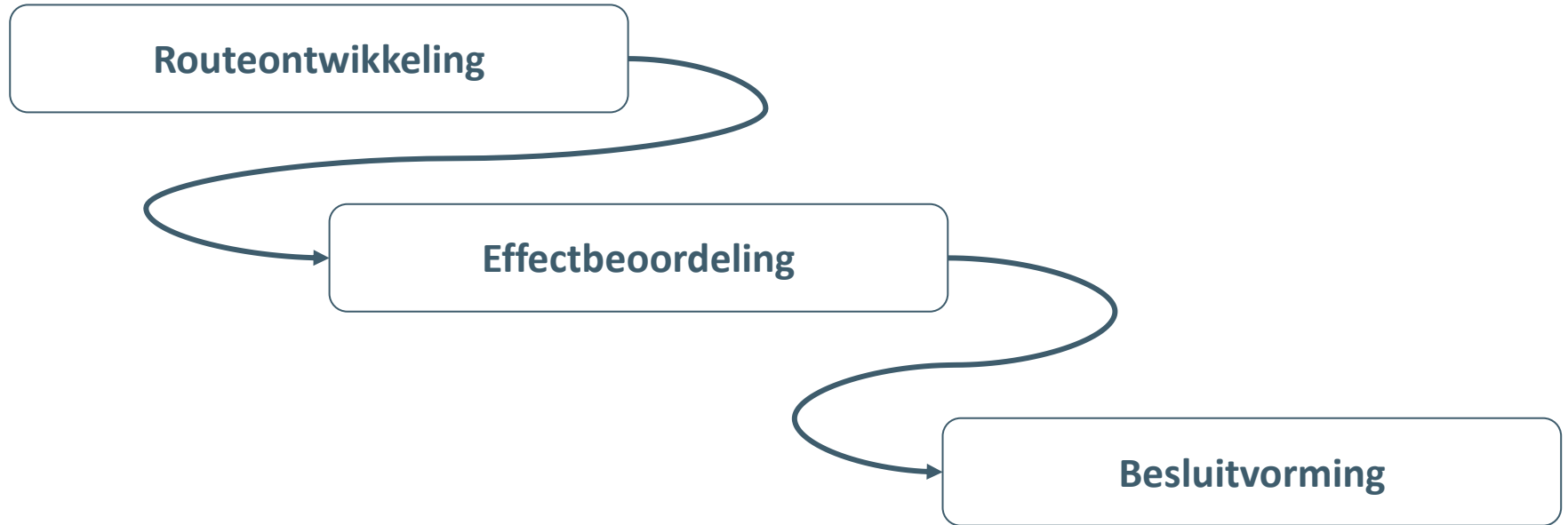

Inleiding

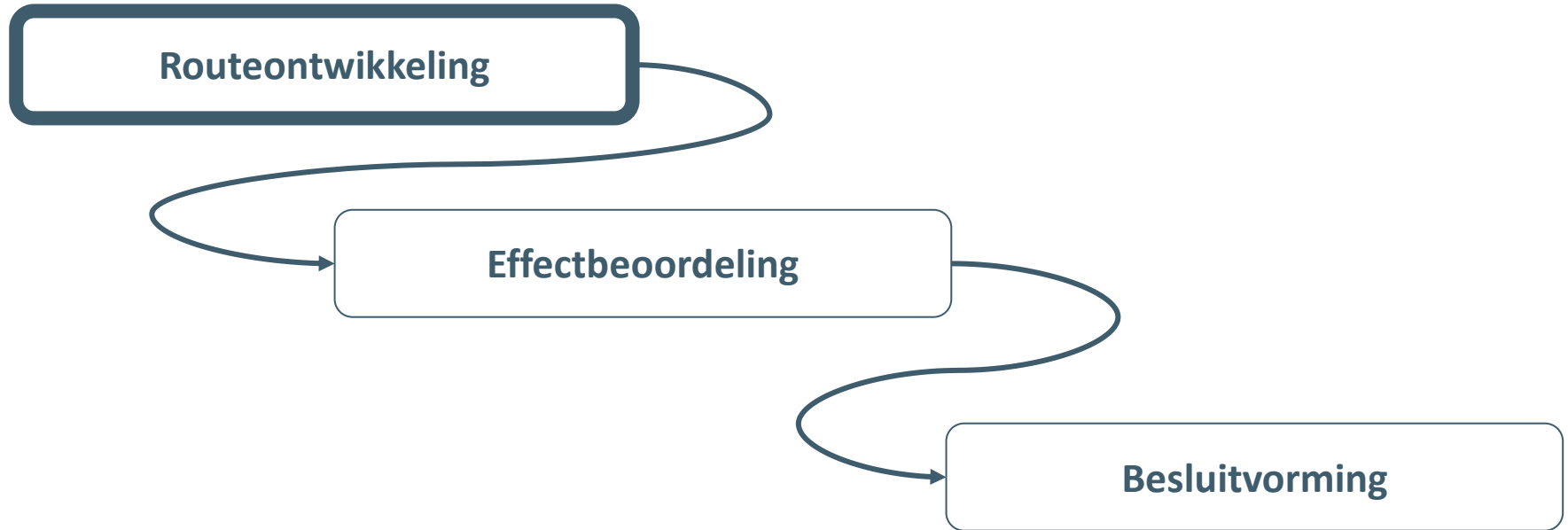
- Scope PAWOZ voor leidingen

Inleiding

Inleiding

Route ontwikkeling

- “Ingreep – effect relatie”
 - Bepalen van de ingreep voor de aanleg van een kabel/leiding
 - Met als doel: de effecten van de ingreep in beeld brengen

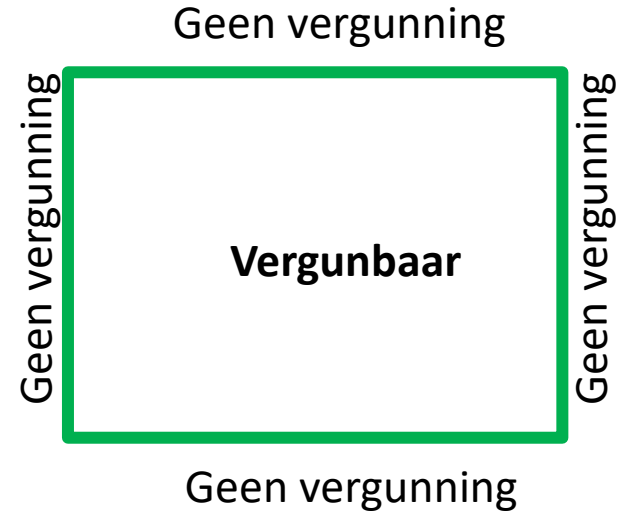

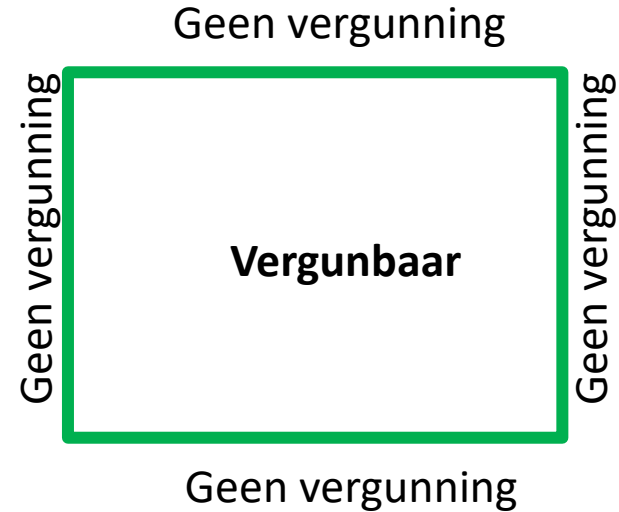

Routeontwikkeling

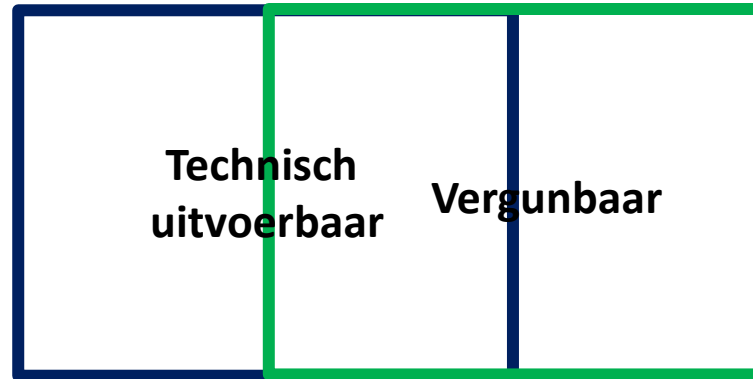

Routeontwikkeling

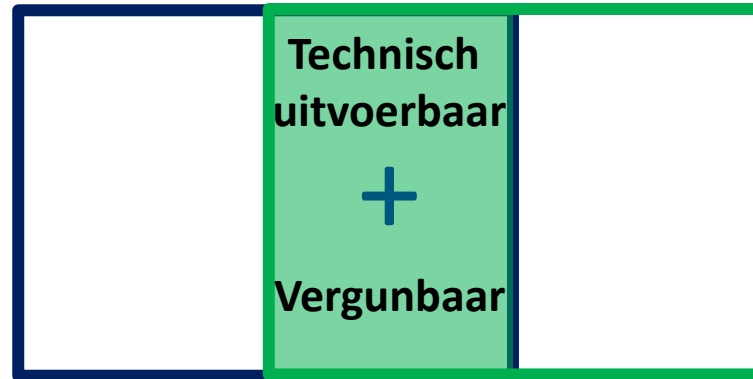
*Tot nu toe: vergunbaarheid is alleen
getoetst op de onderwerpen ecologie en
morfologie.*

Routeontwikkeling

Routeontwikkeling

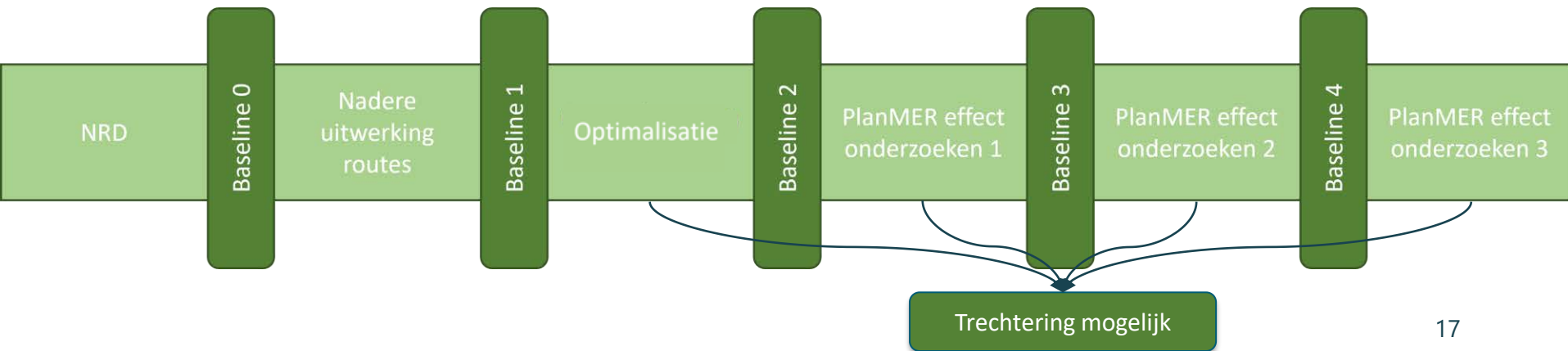

Ontwerp TE robuust
→ Niet vergunbaar

Ontwerp TE geoptimaliseerd
→ niet maakbaar

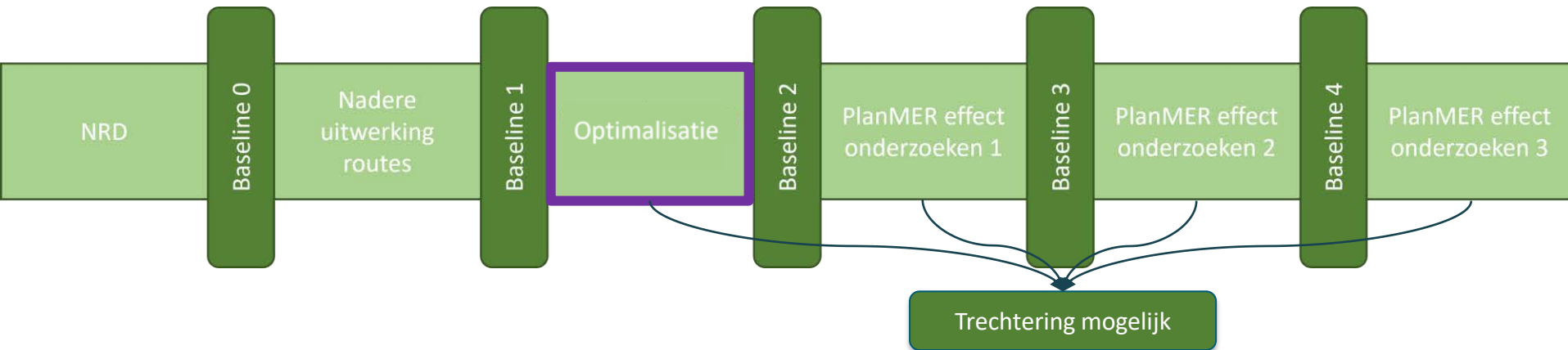
Routeontwikkeling

- Baseline 0: Resultaten NRD
- Baseline 1: Nadere uitwerking routes door TenneT + Gasunie
- Baseline 2: Optimalisaties Baseline 1
- Baseline 3: Optimalisaties Baseline 2
- Baseline 4: Optimalisaties Baseline 3

Routeontwikkeling

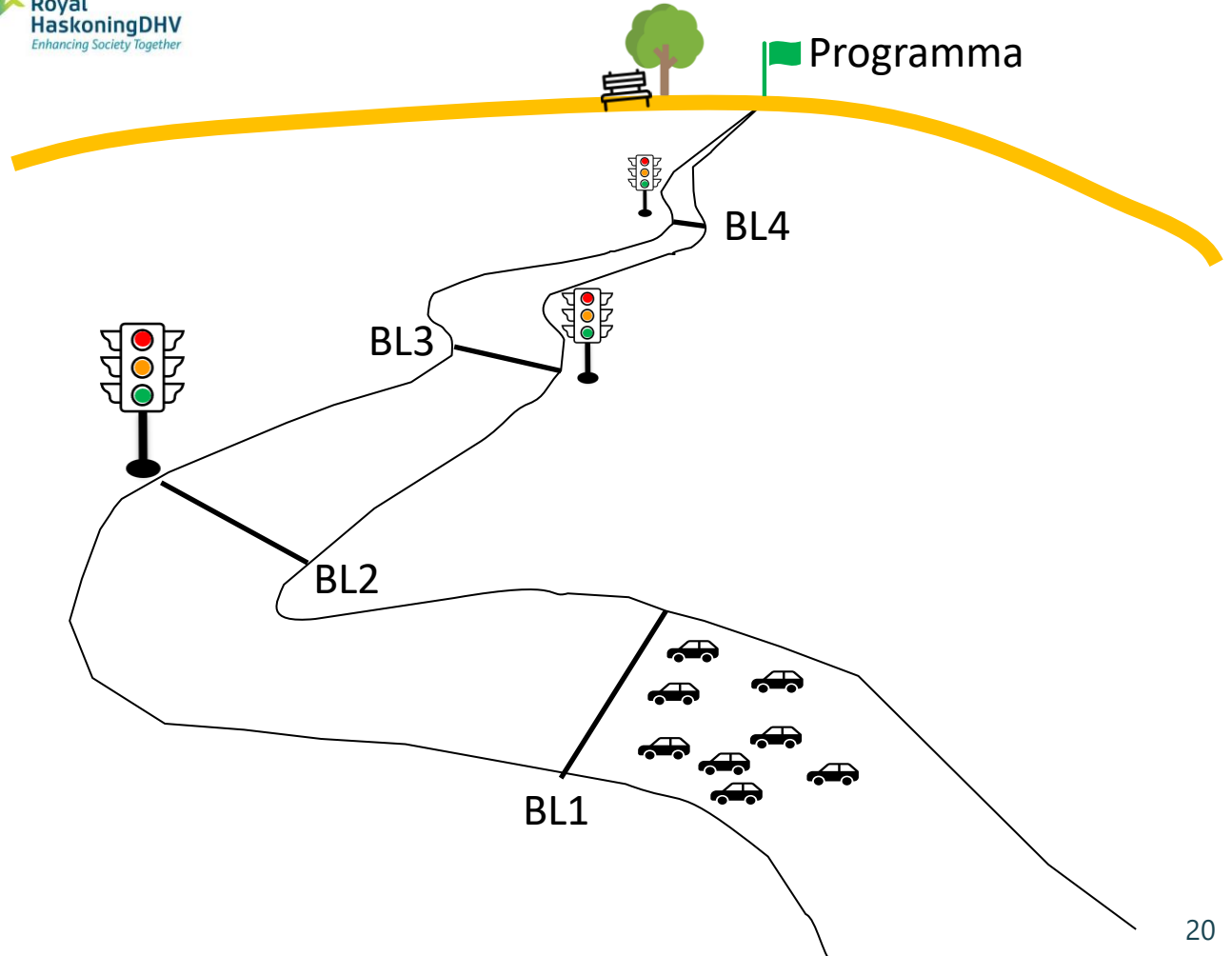
- Baseline 0: Resultaten NRD
- Baseline 1: Nadere uitwerking routes door TenneT + Gasunie
- Baseline 2: Optimalisaties Baseline 1
- Baseline 3: Optimalisaties Baseline 2
- Baseline 4: Optimalisaties Baseline 3

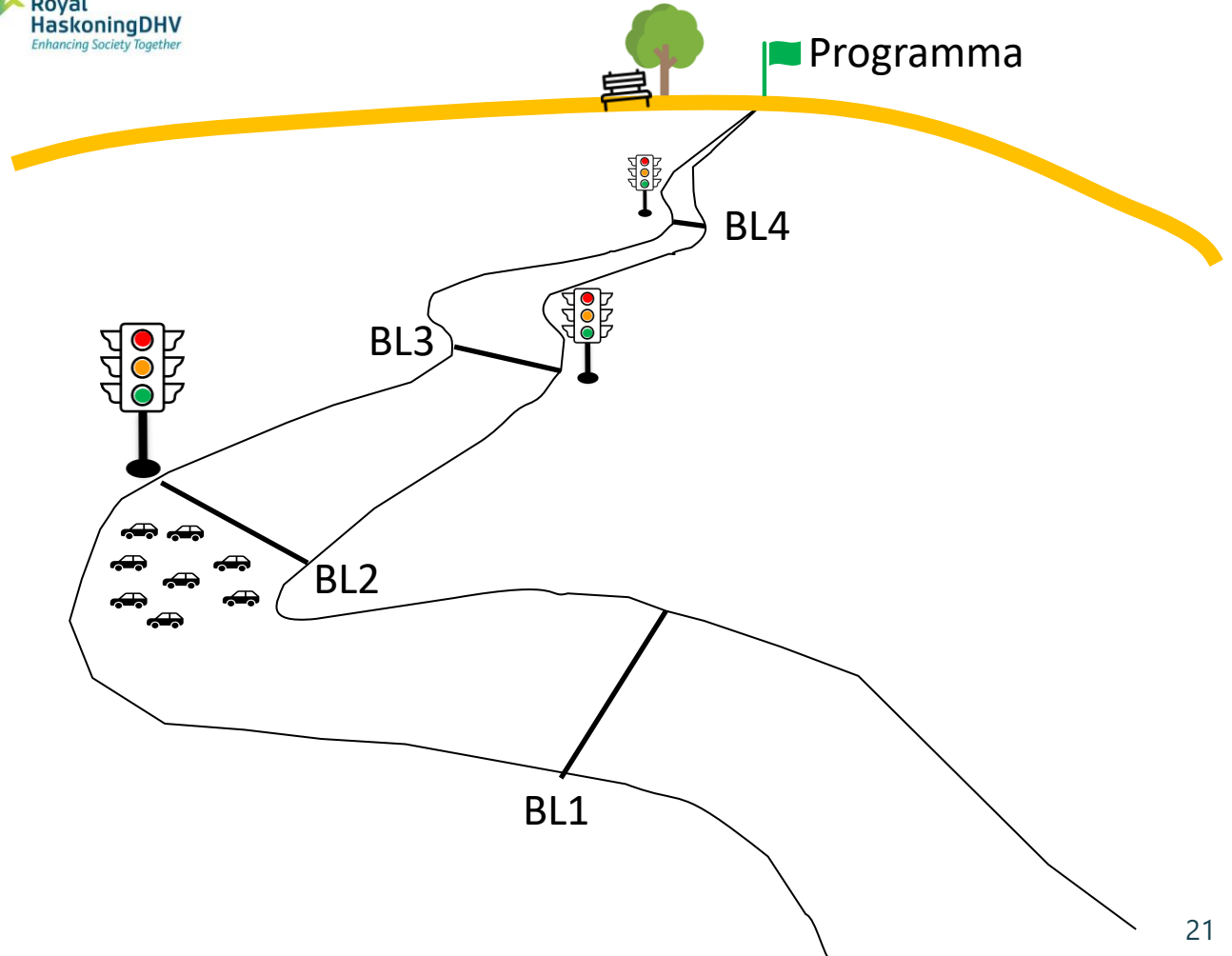

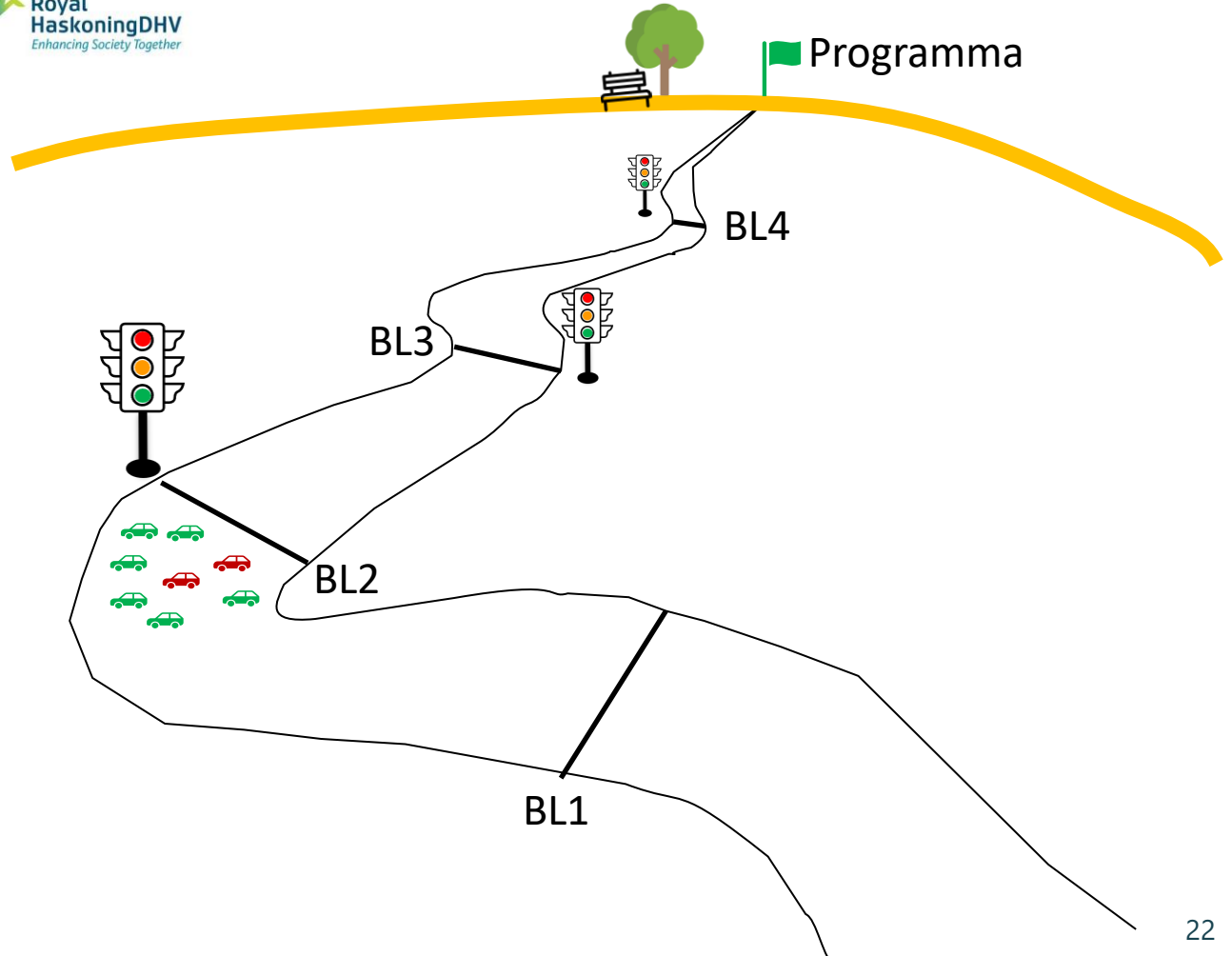
Routeontwikkeling

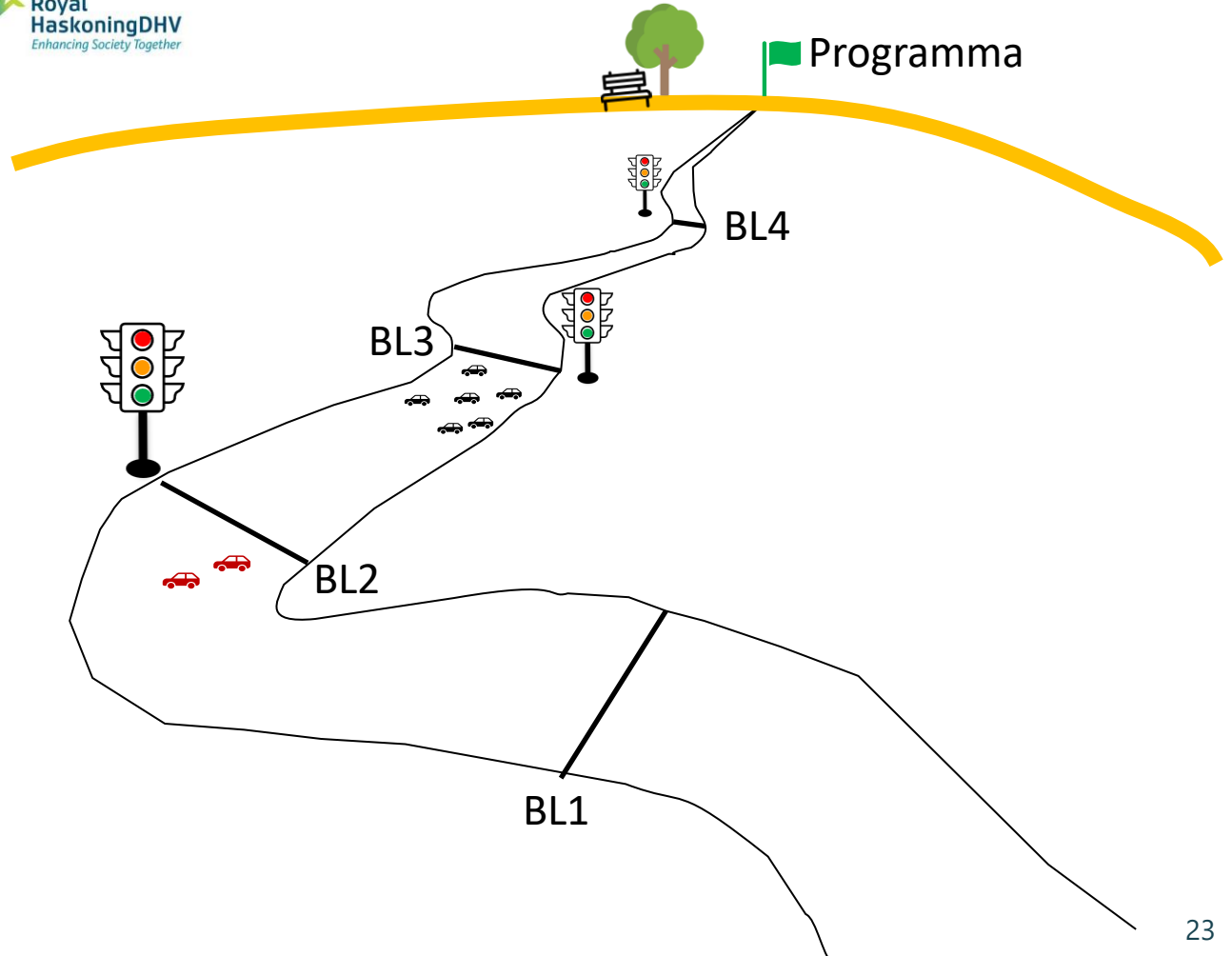
Stoplichten aanpak tussen de Baselines

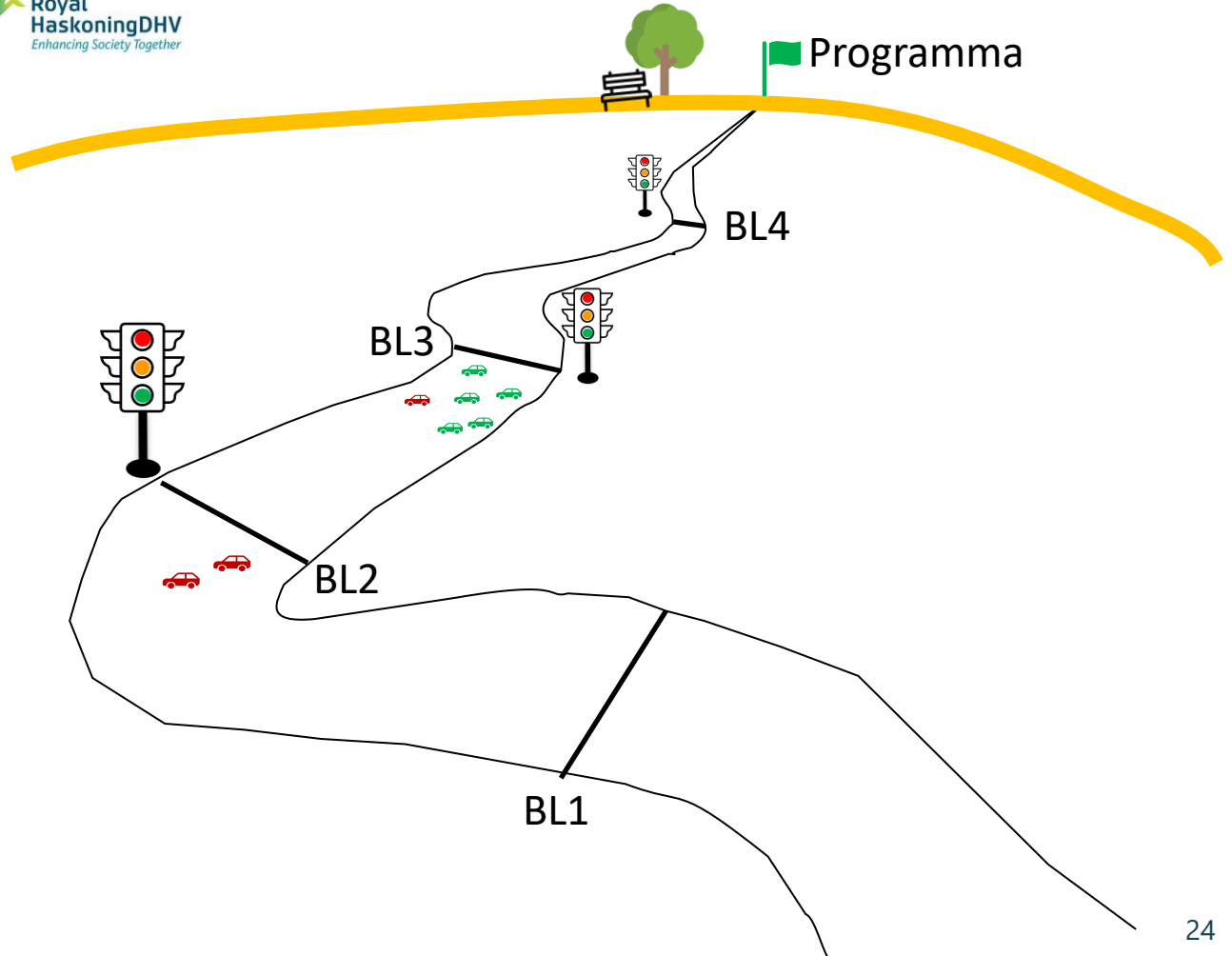
Beoordeling	Toelichting
Rood	Route wordt niet onderzocht in PlanMER en IEA
Oranje	Nog niet duidelijk of route wordt onderzocht in PlanMER en IEA
Groen	Route wordt onderzocht in PlanMER en IEA

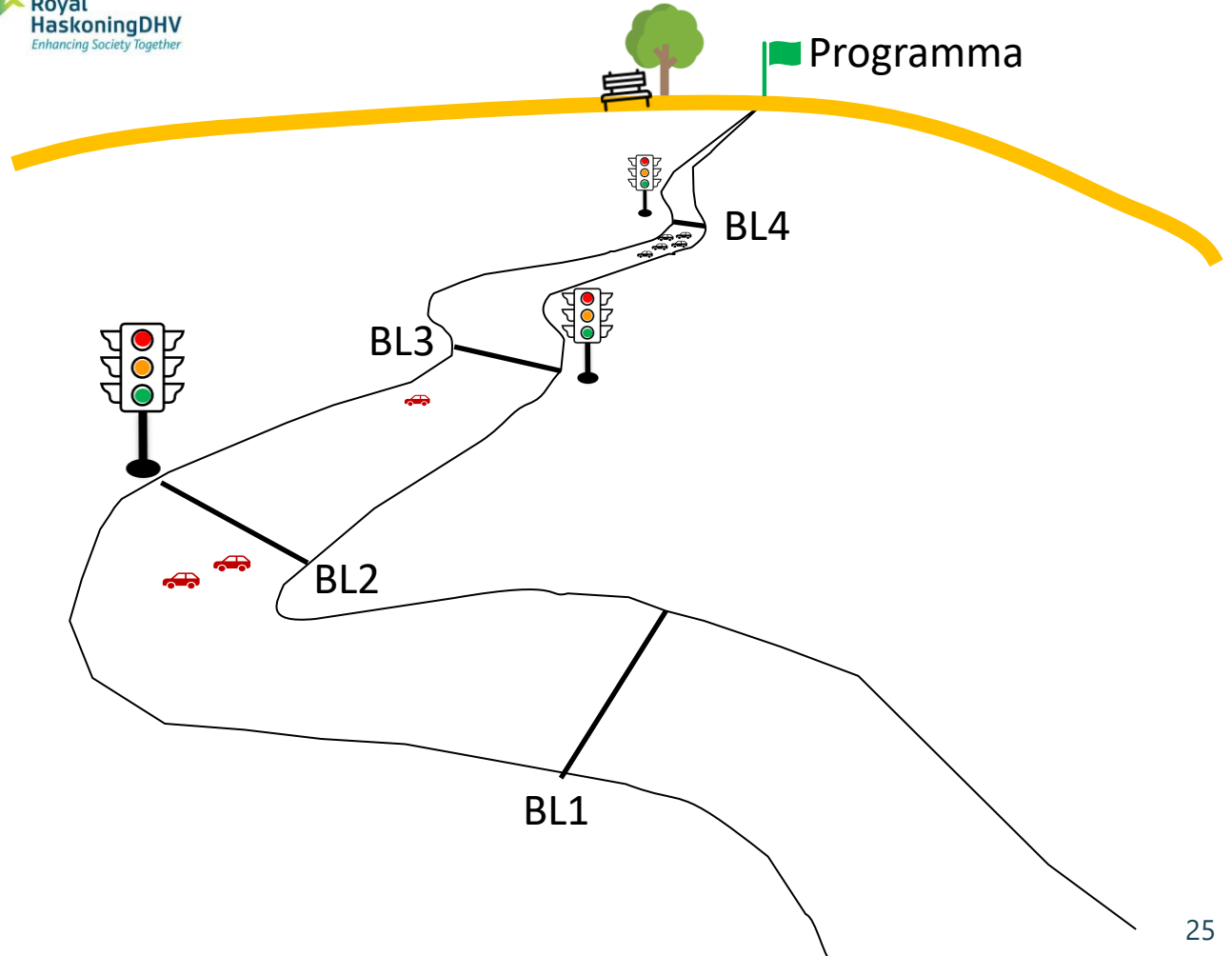

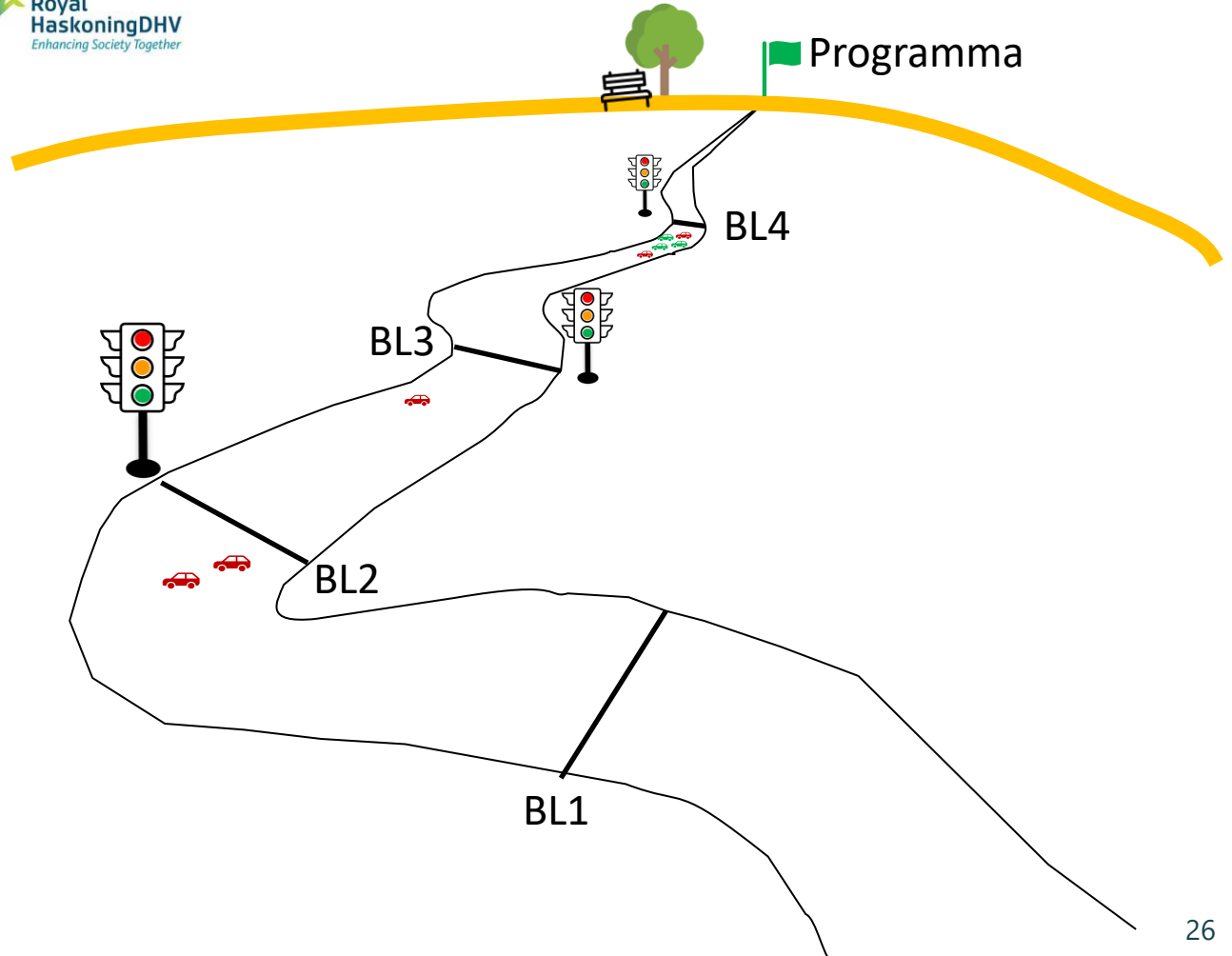

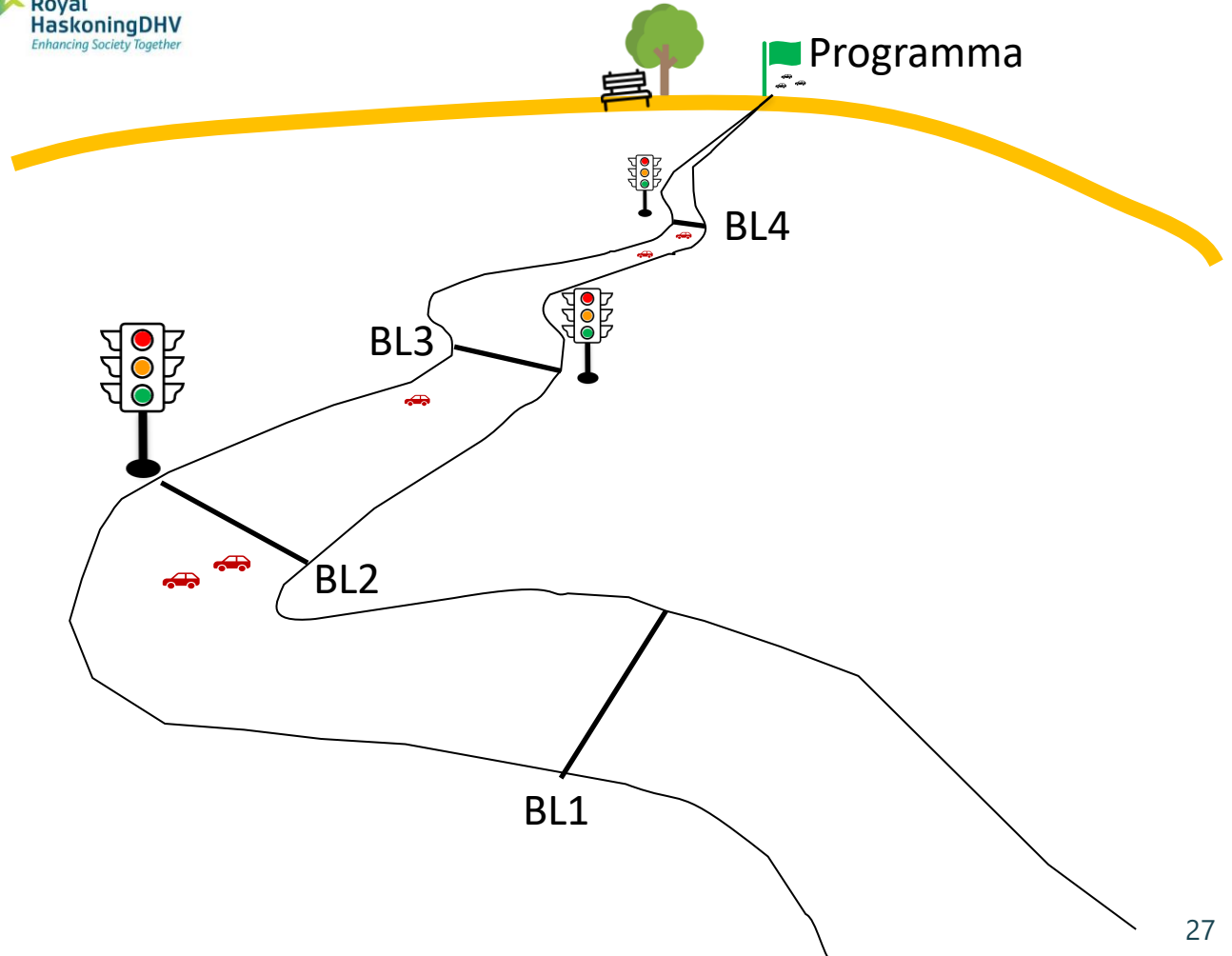

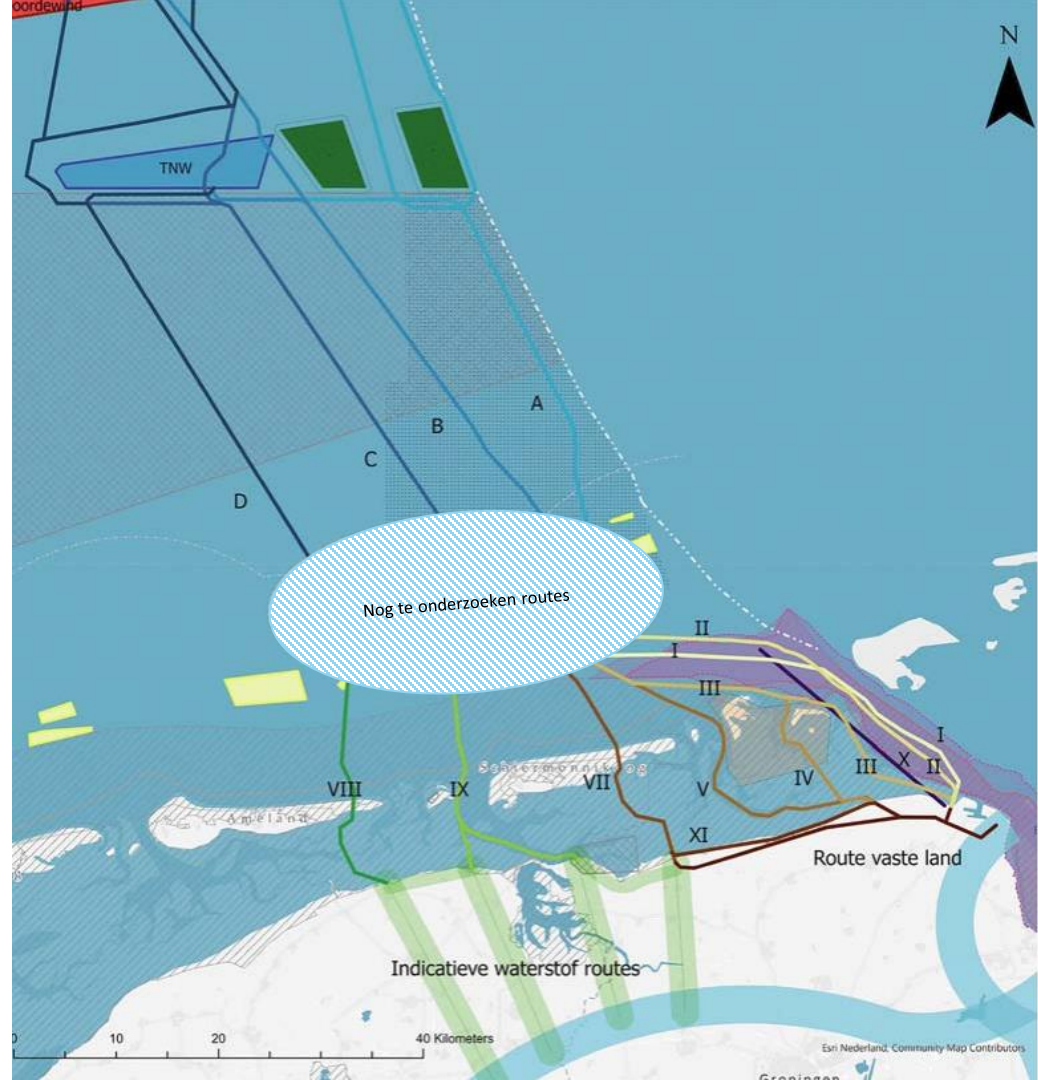

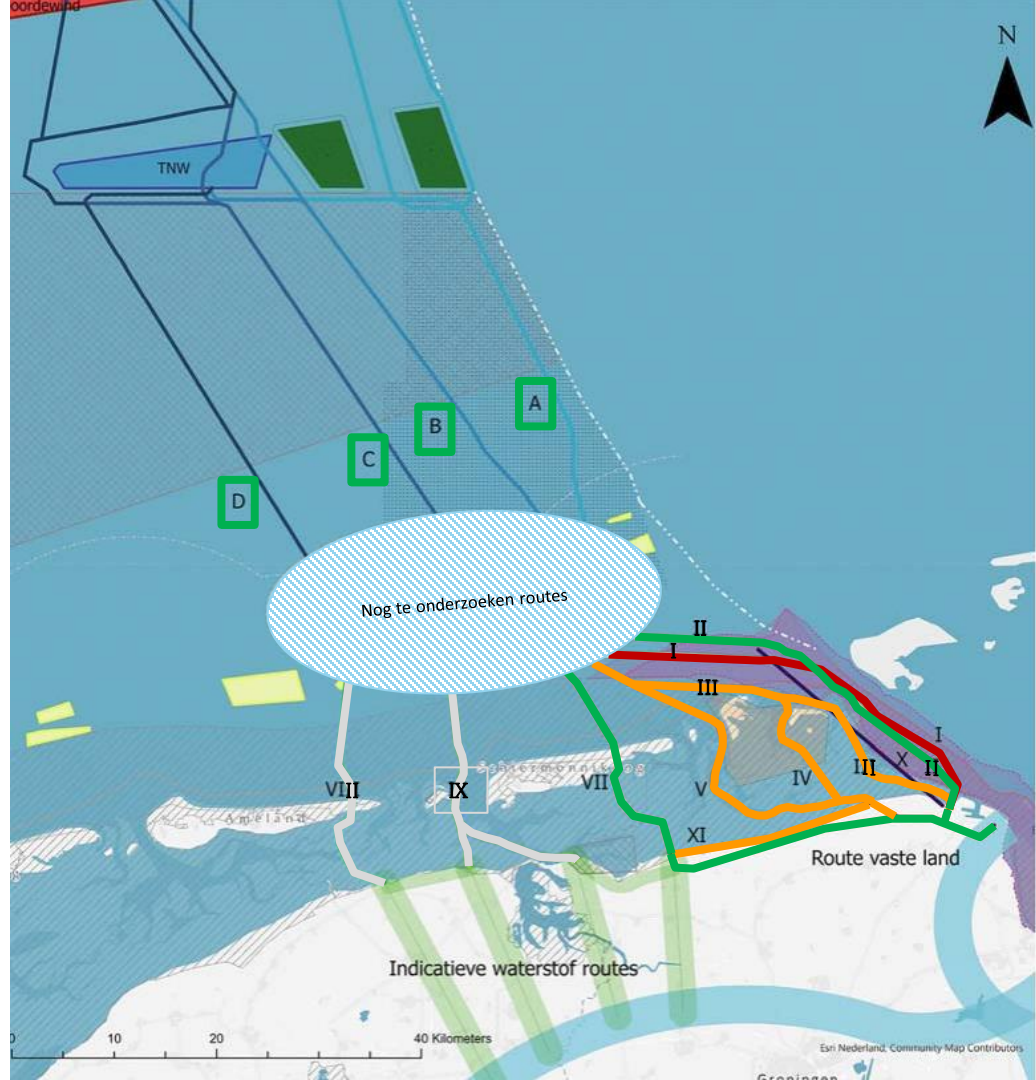

Voorstel trechtering routes

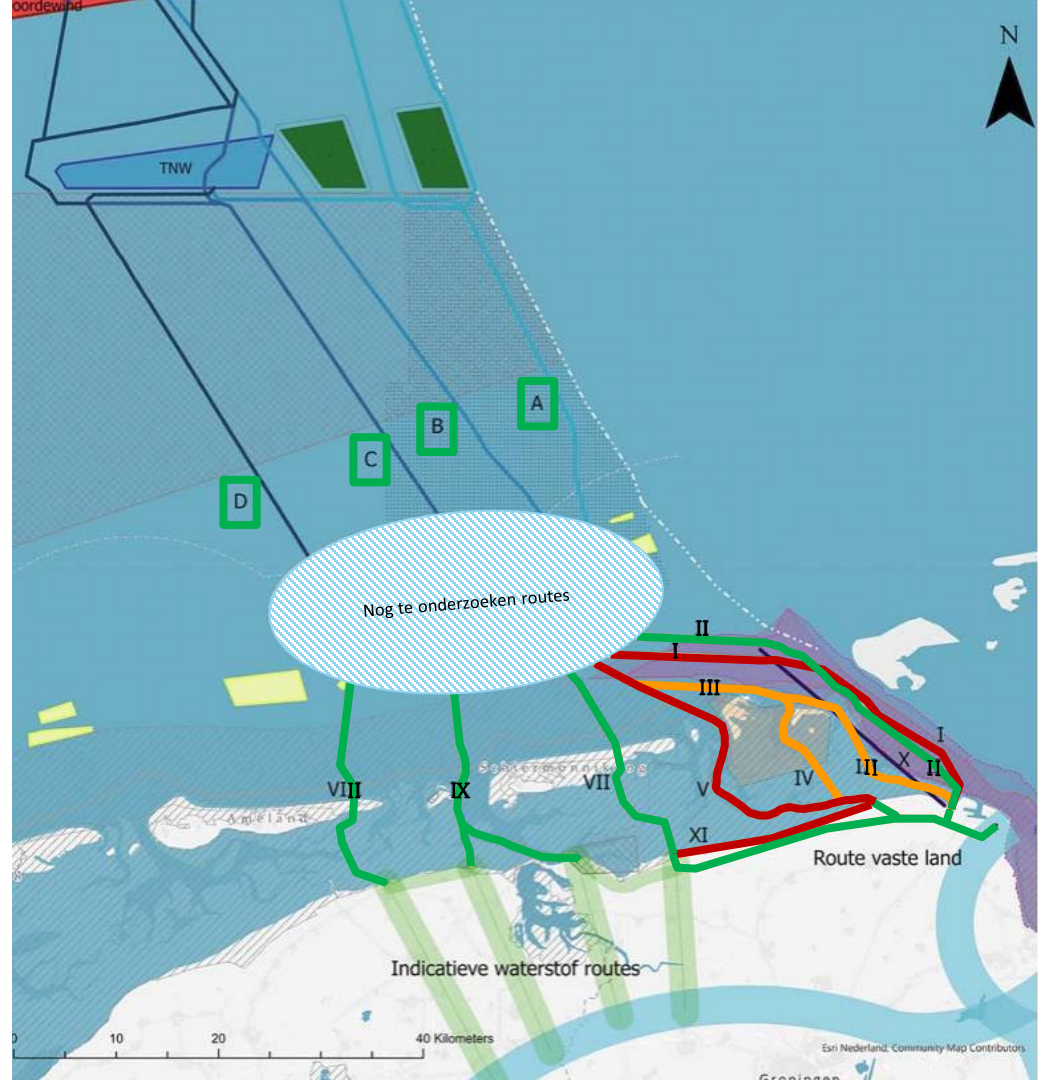
Voorstel trechtering routes

- Kabels:
 - Baseline 1 – Baseline 2

Voorstel trechtering routes

- Leidingen:
 - Baseline 1 – Baseline 2

Voorstel trechtering routes

Route	Route naam	kabels/leidingen
I	Meeuwenstaart route	kabels
		leidingen
V	Boschgat route	leidingen

Voorstel trechtering routes

Route	Route naam	kabels/leidingen
III	Horsborngat route	kabels en leidingen
IV	Geul Rottums route	kabels en leidingen
V	Boschgat route	kabels
XI	Dijkvariant b route	kabels

Voorstel trechtering routes

Route	Route naam	kabels/leidingen
A	Parallel aan Gemini kabels	kabels en leidingen
B	Parallel aan verlaten telecomkabel	kabels en leidingen
C	Direct naar TNW	kabels en leidingen
D	Parallel aan bestaande gasleiding	kabels
II	Oude Westereems route	kabels en leidingen
VII	Schiermonnikoog wantij route	kabels en leidingen
VIII	Ameland wantij route	leidingen
IX	Zoutkamperlaag route	leidingen
X	Tunnel route	kabels en leidingen
-	Indicatieve waterstof routes	leidingen
-	Land route	kabels en leidingen

Voorstel trechtering routes

Route	Route naam	kabels/leidingen
A	Parallel aan Gemini kabels	kabels en leidingen
B	Parallel aan verlaten telecomkabel	kabels en leidingen
C	Direct naar TNW	kabels en leidingen
D	Parallel aan bestaande gasleiding	kabels
II	Oude Westereems route	kabels en leidingen
VII	Schiermonnikoog wantij route	kabels en leidingen
VIII	Ameland wantij route	leidingen
IX	Zoutkamperlaag route	leidingen
X	Tunnel route	kabels en leidingen
-	Indicatieve waterstof routes	leidingen
-	Land route	kabels en leidingen

Indicatieve waterstofroutes op land

- Waterstofdemonstratieproject 2031 TNW
- Voorkeur: aanlanden door hergebruik van bestaande leidingen
- Anders: nieuwe waterstofleiding(en) aanleggen
- Waterstofroutes op land worden nader ontwikkeld → 6 juli een bijeenkomst met relevante stakeholders.

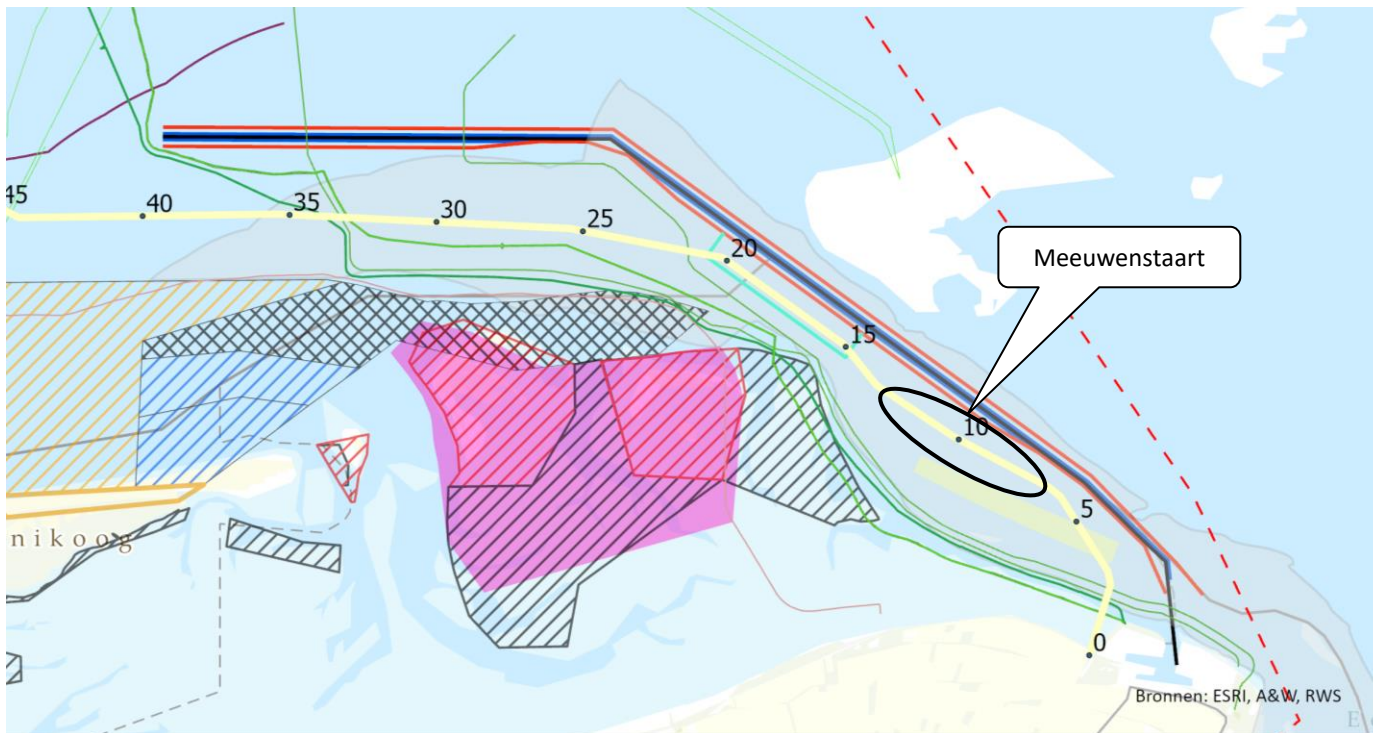
Rode routes

- Routes worden niet onderzocht in PlanMER en IEA.

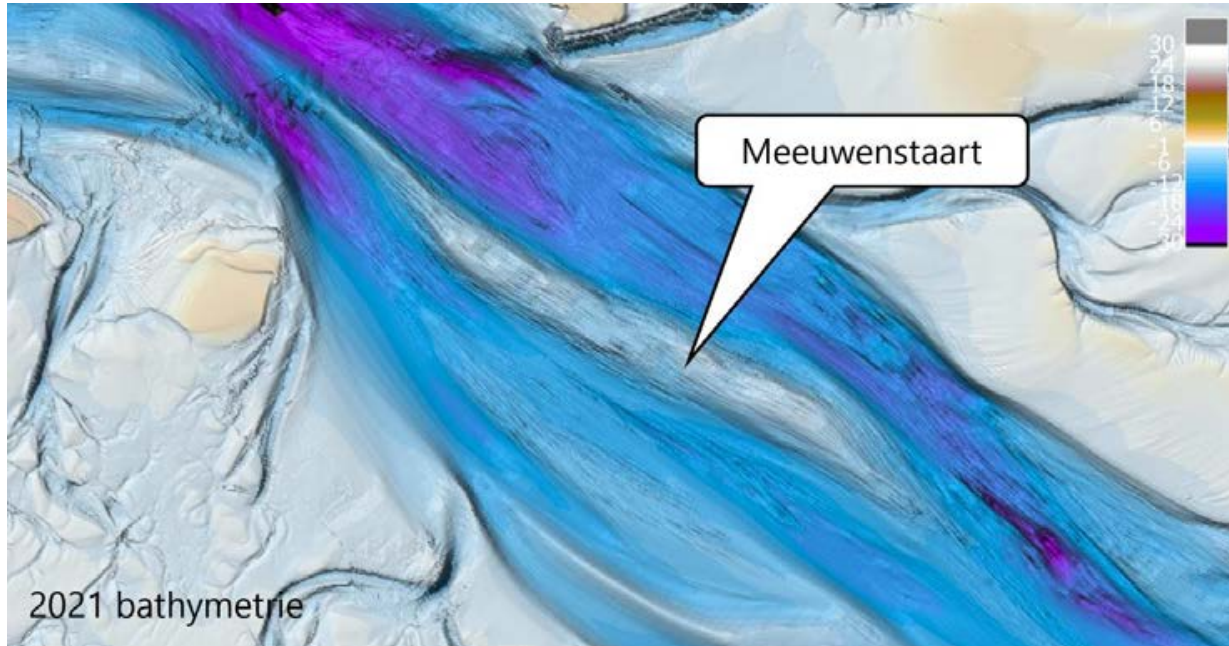
Route	Route naam	kabels/leidingen
I	Meeuwenstaart route	kabels
		leidingen
V	Boschgat route	leidingen

I – Meeuwenstaart route

- Legenda
- Plangebied
 - I: Meeuwenstaart route
 - Telecomkabels zee
 - Tycotm telecomkabel
 - Kabels
 - Pijpleidingen
 - Zes mijls grens
 - Eems vaargeul
 - Centerlijn
 - Eemsgoel
 - Incidentele Ligplaats
 - Middengoel
 - Toegangsbeperkend besluit Waddenzee
 - Jaarrond verboden art. 2.5
 - Periodek verboden art. 2.5
 - Toegangsbeperkingsbesluit noordzeekustzone VIBEG
 - Zone I: Gesloten voor alle vormen van visserij
 - Zone II: Open voor niet bodemberoerende visserij
 - Zone III: Innovatiegebieden
 - Zone IV: Overig visgebied
 - Gebied Eems-Dollardverdrag 2020
 - Referentiegebied
 - Ankergebied Reede
 - Kilometerpunten

I – Meeuwenstaart route

- Ondiepe plaat (NAP -2m)
- Natura 2000-gebied WZ
- Vogelrichtlijngebied

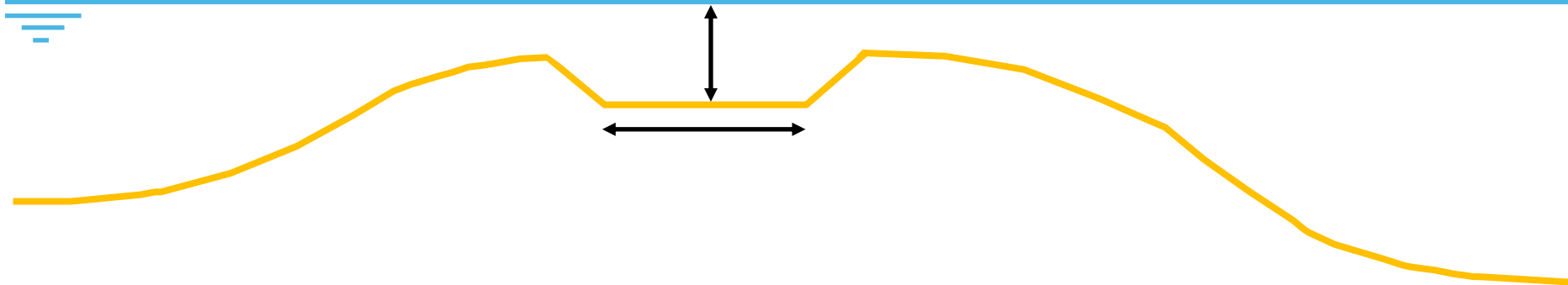
I – Meeuwenstart route

- Waterdiepte benodigd voor aanleg van zowel kabels als leidingen
 - Waterdiepte van 6-12 m voor aanleg vanaf een schip
 - Breedte van onderkant geul circa 60 m

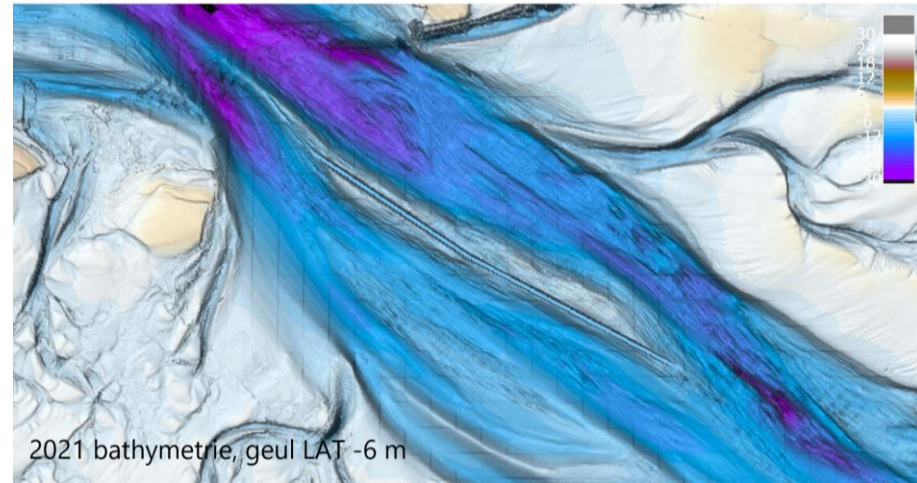
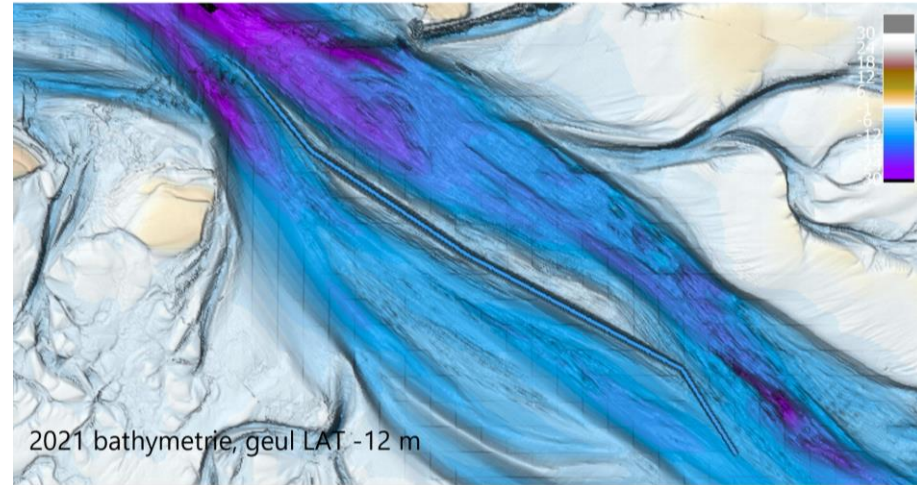
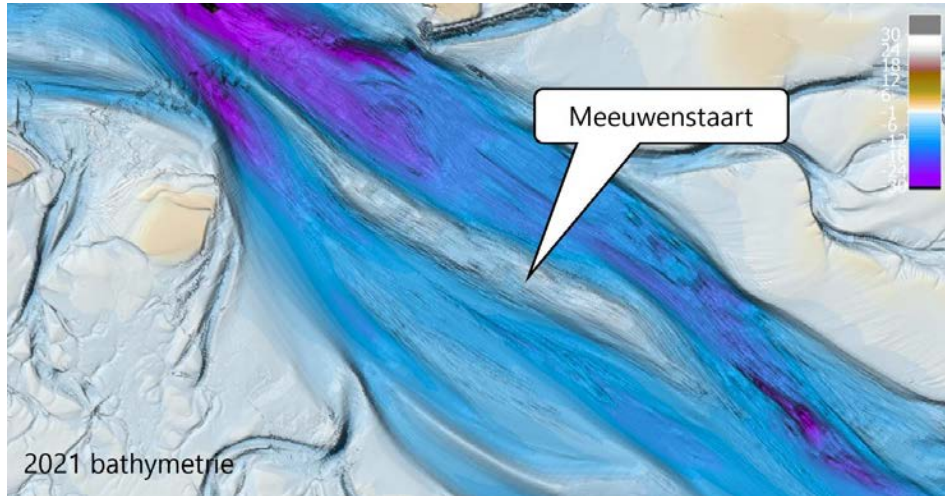
I – Meeuwenstaart route

- Waterdiepte benodigd voor aanleg van zowel kabels als leidingen
 - Waterdiepte van 6-12 m voor aanleg vanaf een schip
 - Breedte van onderkant geul circa 60 m

Hier achter elkaar zetten

I – Meeuwenstart route

- Permanente verandering morfologische kenmerken gebied
- Verstoring van ruimtelijke samenhang tussen geulen en platen
- Directe en indirecte gevolgen voor vogelsoorten waarvoor gebied is aangewezen

→ **Significant negatieve effecten zijn niet uit te sluiten**

I – Meeuwenstaart route

- Significant negatieve effecten? Dan kan een project geen doorgang vinden tenzij aan de eisen van de ADC-toets wordt voldaan:

I – Meeuwenstaart route

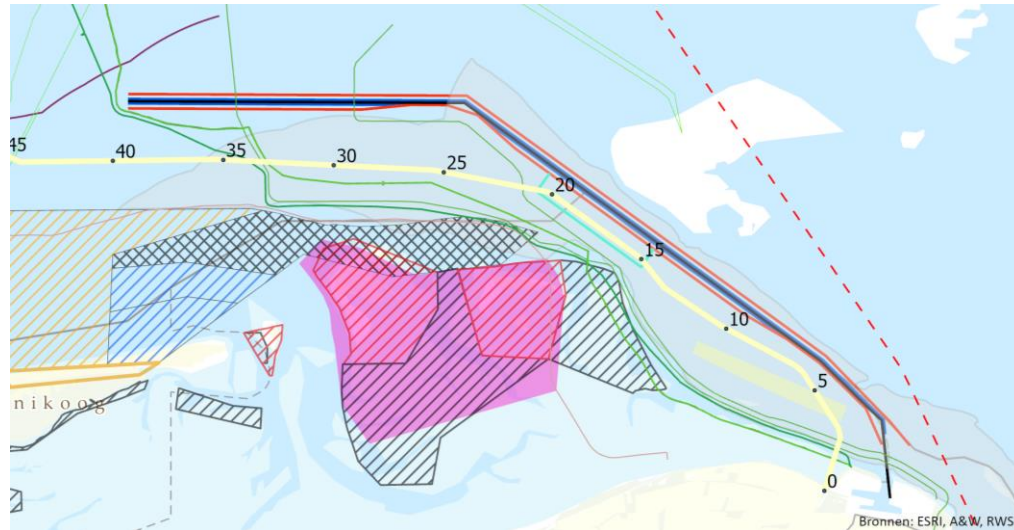
- Significant negatieve effecten? Dan kan een project geen doorgang vinden tenzij aan de eisen van de ADC-toets wordt voldaan:
 - **A:** er zijn geen alternatieven
 - **D:** er is spraken van dwingende reden van groot openbaar belang
 - **C:** de nodigen compenserende maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied bewaard blijft

I – Meeuwenstart route

- Significant negatieve effecten? Dan kan een project geen doorgang vinden tenzij aan de eisen van de ADC-toets wordt voldaan:
 - **A:** er zijn geen alternatieven
 - **D:** er is spraken van dwingende reden van groot openbaar belang
 - **C:** de nodigen compenserende maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied bewaard blijft

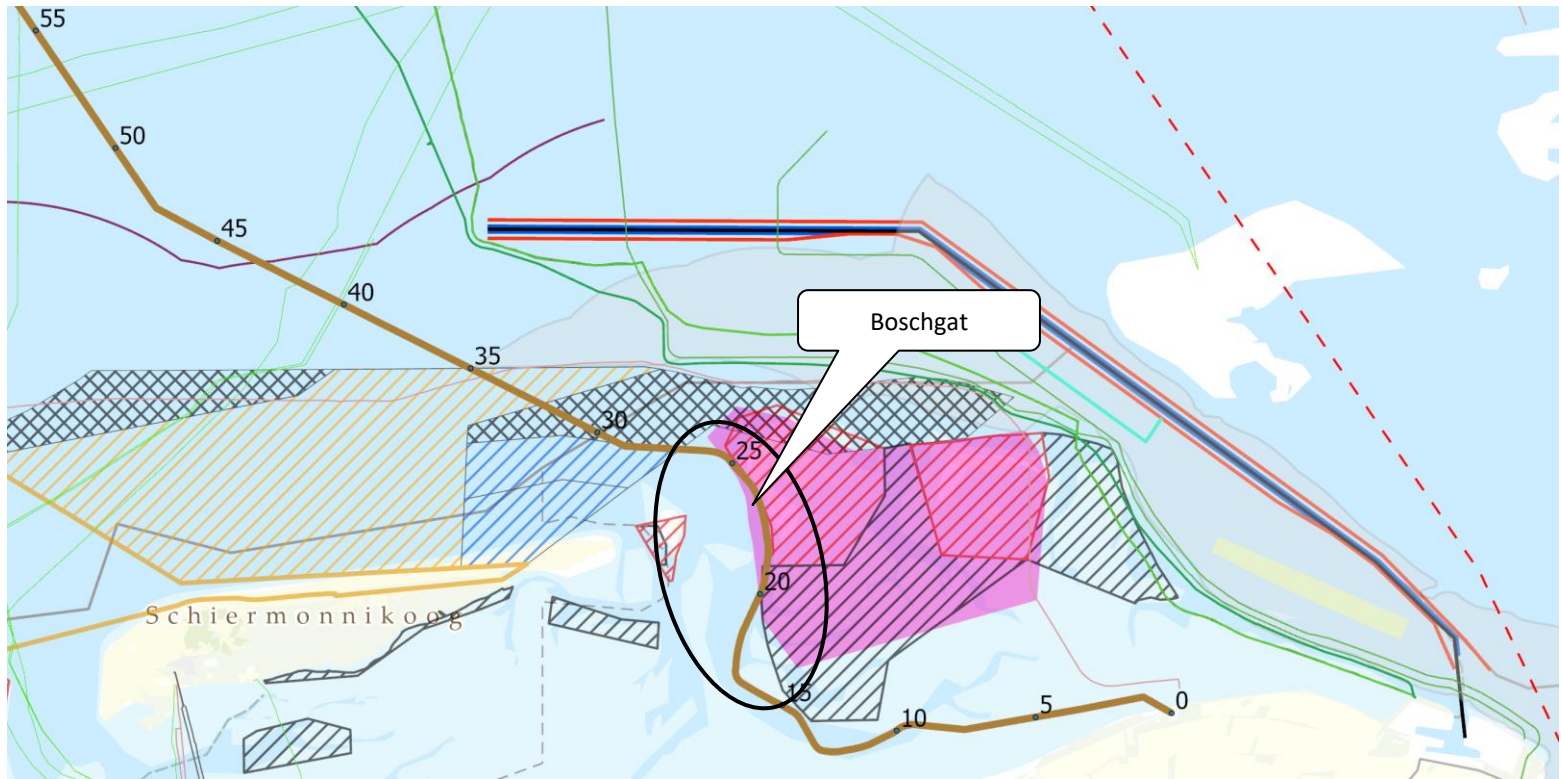
I – Meeuwenstaart route

- Route I wordt niet opgenomen in Baseline 2 en niet onderzocht in PlanMER en IEA.

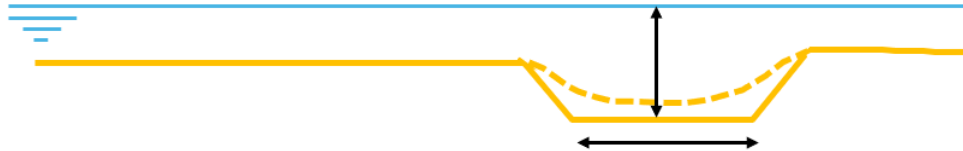
V – Boschgat route

- Legenda
- Plangebied
 - V: Boschgat route
 - Telecomkabels zee
 - Tycom telecomkabel
 - Kabels
 - Pipleidingen
 - Zes mijls grens
- Centerlijn
 - Eemsgeul
 - Incidentele Ligplaats
 - Middengeul
- Toegangsbeperkend besluit Waddenzee
 - Jaarrond verboden art. 2.5
- Periodiek verboden art. 2.5
 - Toegangsbeperkingsbesluit noordzeekustzone VIBEG
 - Zone I: Gesloten voor alle vormen van visserij
 - Zone II: Open voor niet bodemberoerende visserij
 - Zone III: Innovatiegebieden
- Zone IV: Overig visgebied
 - Gebied Eems-Dollarverdrag 2020
 - Referentiegebied
 - Ankergebied Reede
 - Kilometerpunten

V – Boschgat route

- Waterdiepte benodigd voor aanleg van leidingen
 - Waterdiepte van 6-12 m voor aanleg vanaf een schip
 - Breedte van onderkant geul circa 60 m

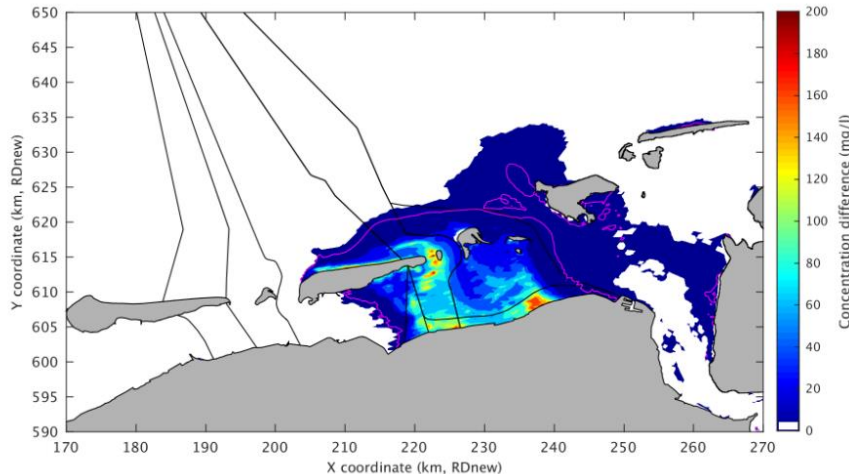
- Leiding heeft een minimale boogstraal en kan daarom niet overal de bochten van de geul volgen. Baggerwerkzaamheden voor een leiding zijn daarom > dan voor een kabel.
- Baggervolume voor het deel van de route in Boschgat is circa 6 mln m³

V – Boschgat route

- NOZ TNW:
 - Route door het Boschgat onderzocht voor kabels (dus niet voor leidingen)
 - Effect van baggerwerkzaamheden onderzocht dmv vertroebelingsstudie
 - Baggervolume in vertroebelingsstudie: 3,5 mln m³

V – Boschgat route

- NOZ TNW:
 - Route door het Boschgat onderzocht voor kabels
 - Effect van baggerwerkzaamheden onderzocht dmv vertroebelingsstudie
 - Baggervolume in vertroebelingsstudie: 3,5 mln m³

*Maximale dagelijkse gemiddelde sediment
concentratie*

V – Boschgat route

- Toename van de troebelheid door baggerwerkzaamheden
- Voedselbeschikbaarheid voor vogels en andere soortgroepen neemt af
- Zeegras ter plaatse van vertroebelingspluim

→ **Significant negatieve effecten zijn niet uit te sluiten**

V – Boschgat route

- Significant negatieve effecten? Dan kan een project geen doorgang vinden tenzij aan de eisen van de ADC-toets wordt voldaan:
 - **A:** er zijn geen alternatieven
 - **D:** er is spraken van dwingende reden van groot openbaar belang
 - **C:** de nodigen compenserende maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied bewaard blijft

V – Boschgat route

- Significant negatieve effecten? Dan kan een project geen doorgang vinden tenzij aan de eisen van de ADC-toets wordt voldaan:
 - **A:** er zijn geen alternatieven
 - **D:** er is spraken van dwingende reden van groot openbaar belang
 - **C:** de nodigen compenserende maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied bewaard blijft

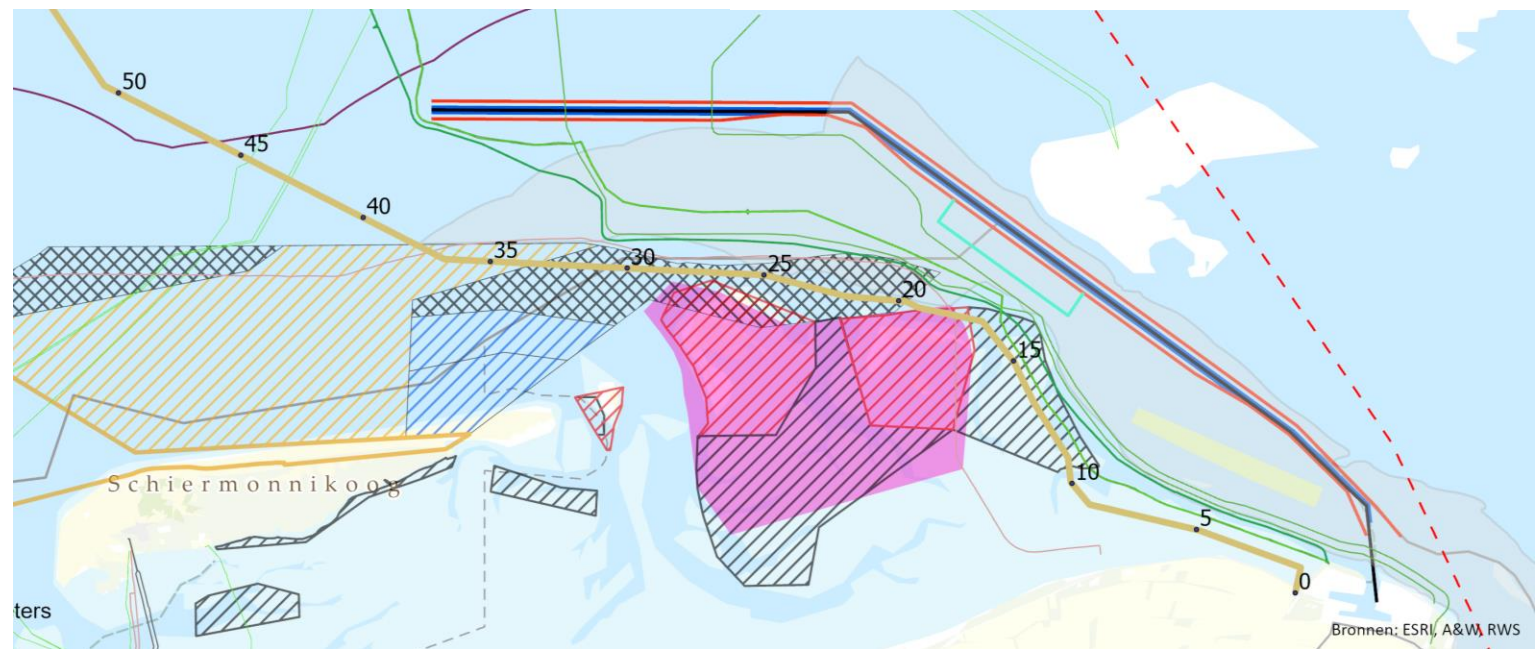
Oranje routes

- Nog niet duidelijk of route wordt onderzocht in PlanMER en IEA

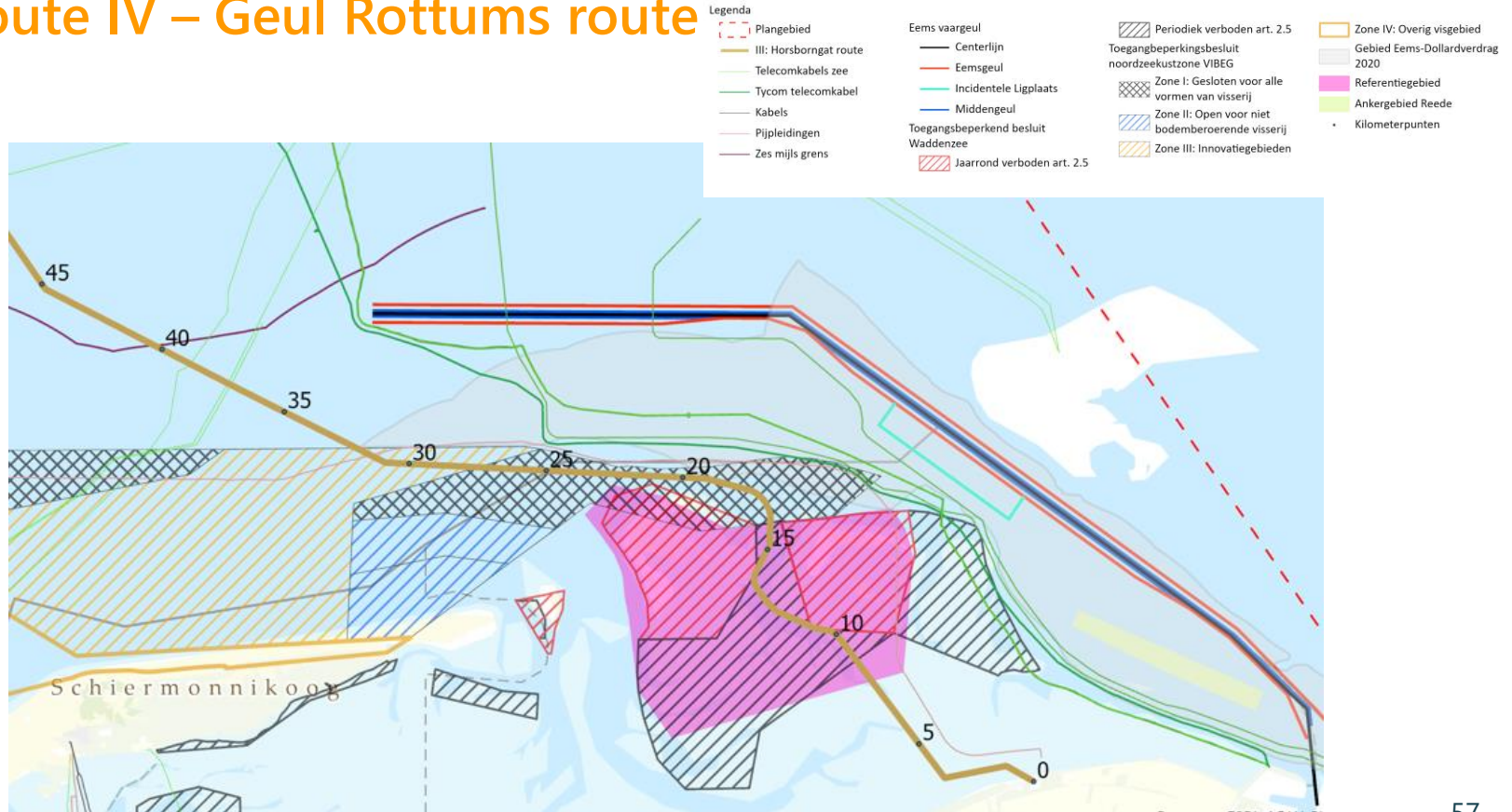
Route	Route naam	kabels/leidingen
III	Horsborngat route	kabels en leidingen
IV	Geul Rottums route	kabels en leidingen
V	Boschgat route	kabels
XI	Dijkvariant b route	kabels

Route III – Horsborngat route

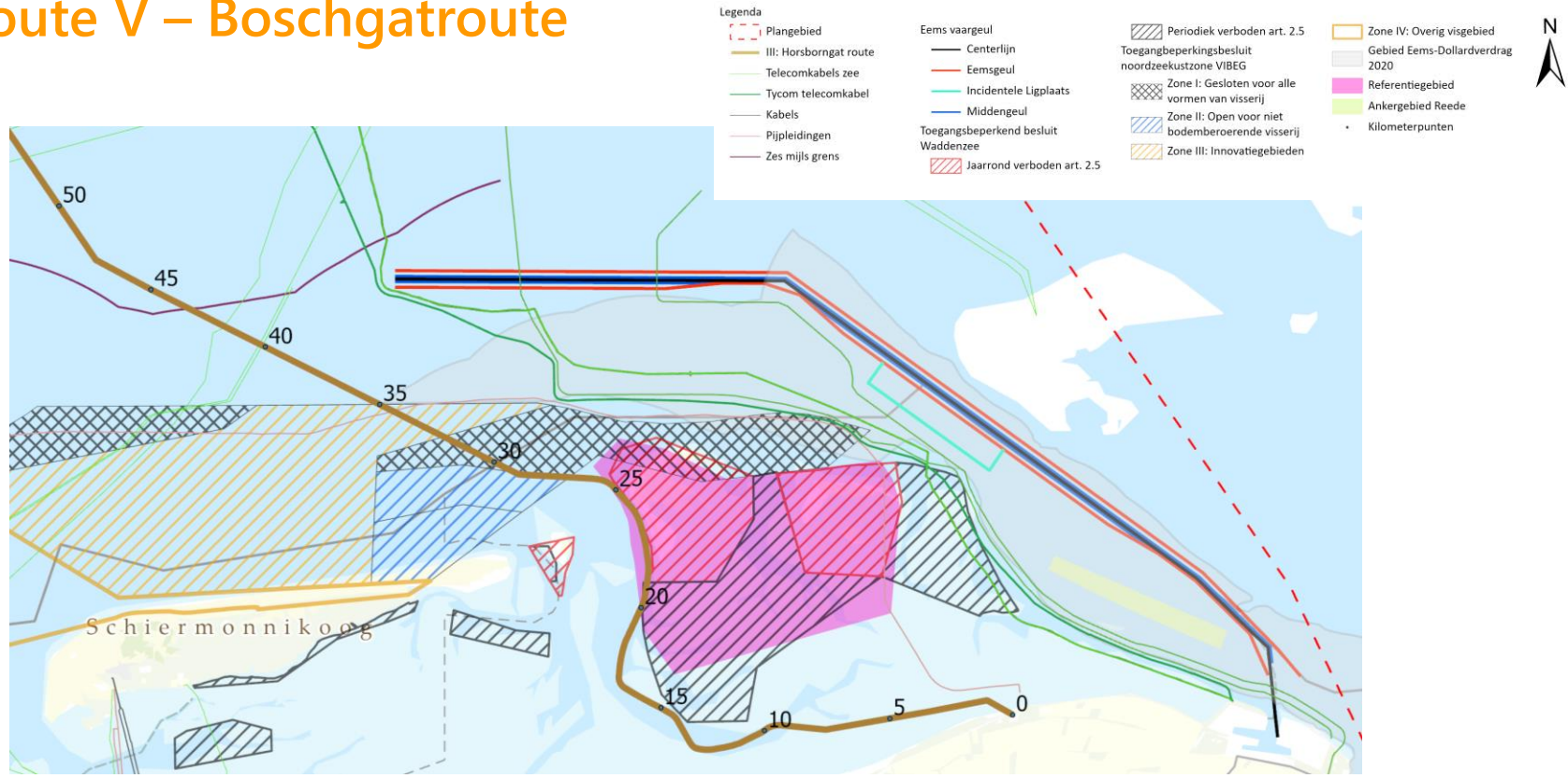
- Legenda**
- Plangebied
 - III: Horsborngat route
 - Telecomkabels zee
 - Tycom telecomkabel
 - Kabels
 - Pijpleidingen
 - Zes mijls grens
- Eems vaargeul**
- Centerlijn
 - Eemsgeul
 - Incidentele Ligplaats
 - Middengeul
- Toegangsbeperkend besluit Waddenzee**
- Jaarrond verboden art. 2.5
- Toegangsbeperkingsbesluit noordzeekustzone VIBEG**
- Zone I: Gesloten voor alle vormen van visserij
 - Zone II: Open voor niet bodemberoerende visserij
 - Zone III: Innovatiegebieden
- Zone IV: Overig visgebied**
- Gebied Eems-Dollardverdrag 2020
 - Referentiegebied
 - Ankergebied Reede
 - Kilometerpunten

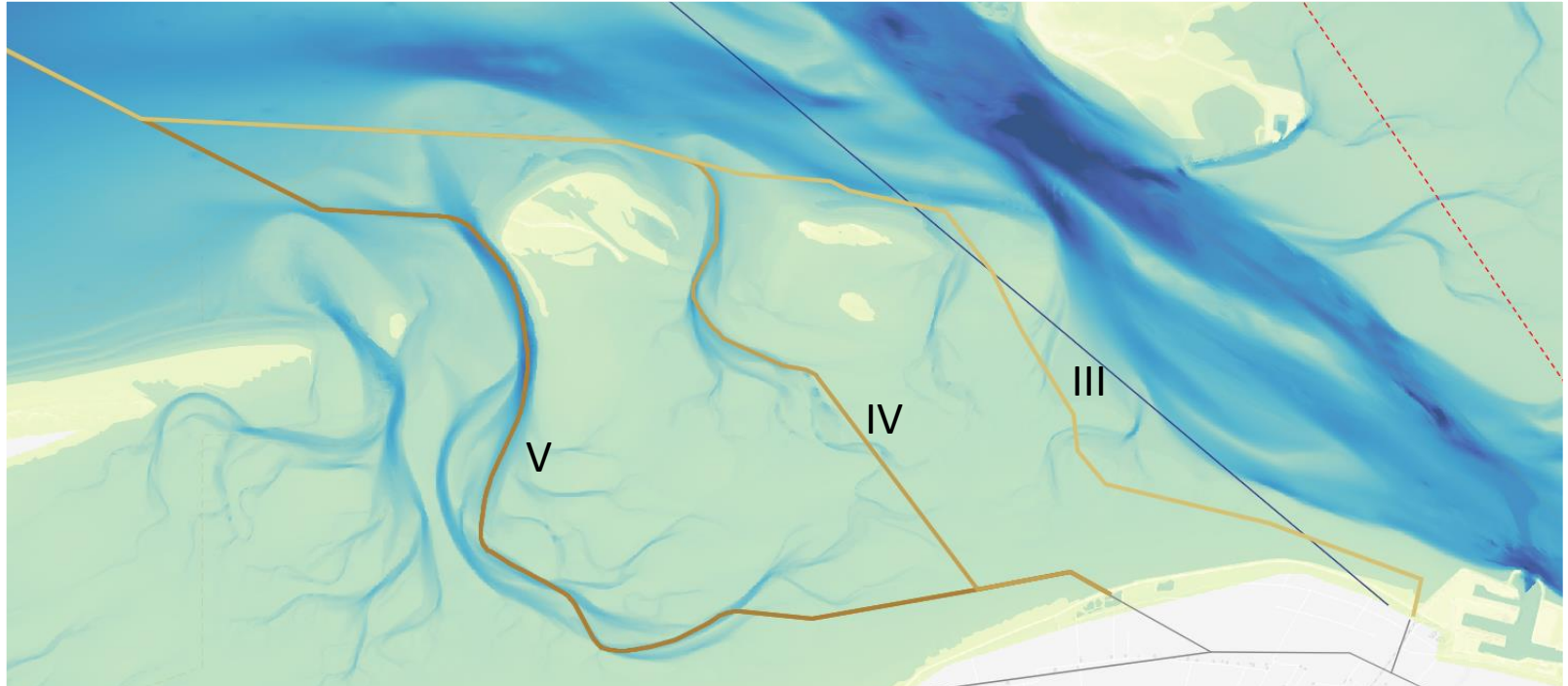
Route IV – Geul Rottums route

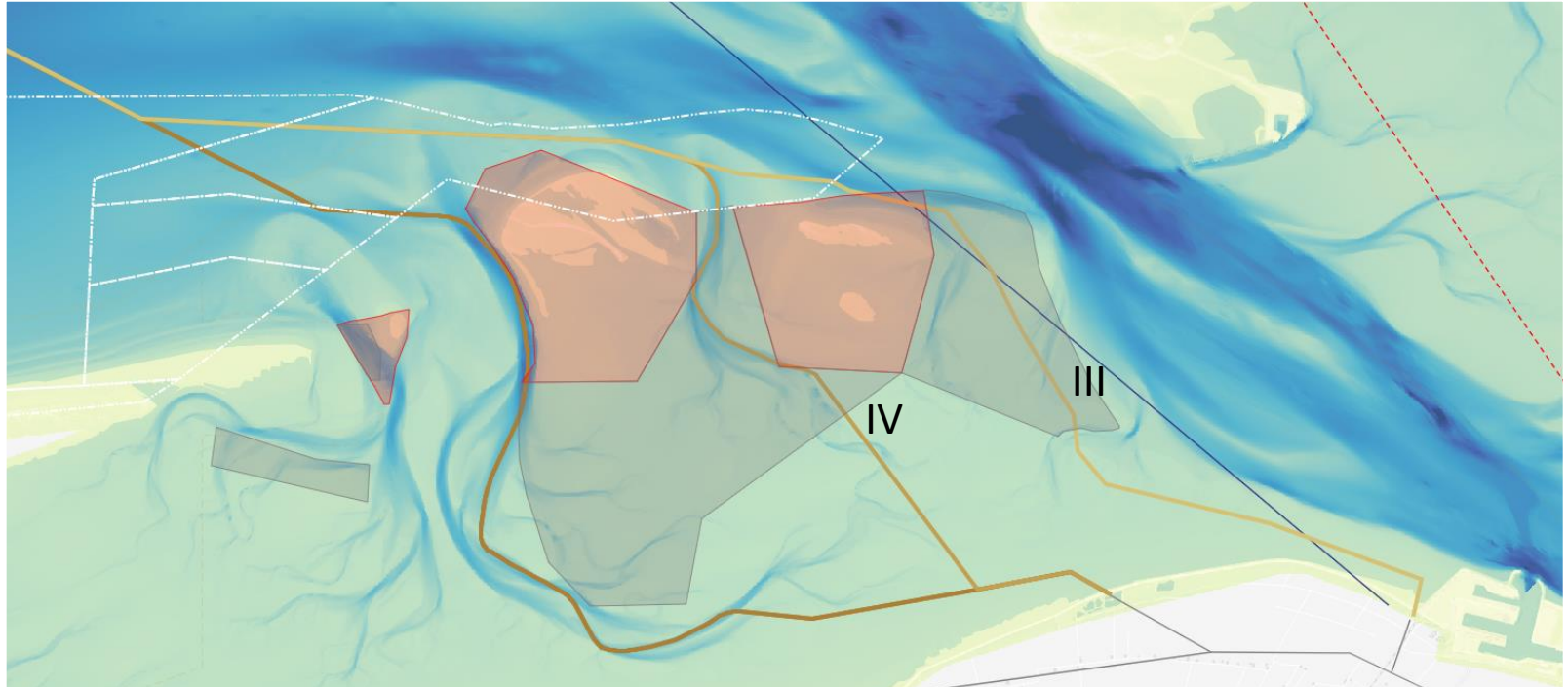
Route V – Boschgatroute

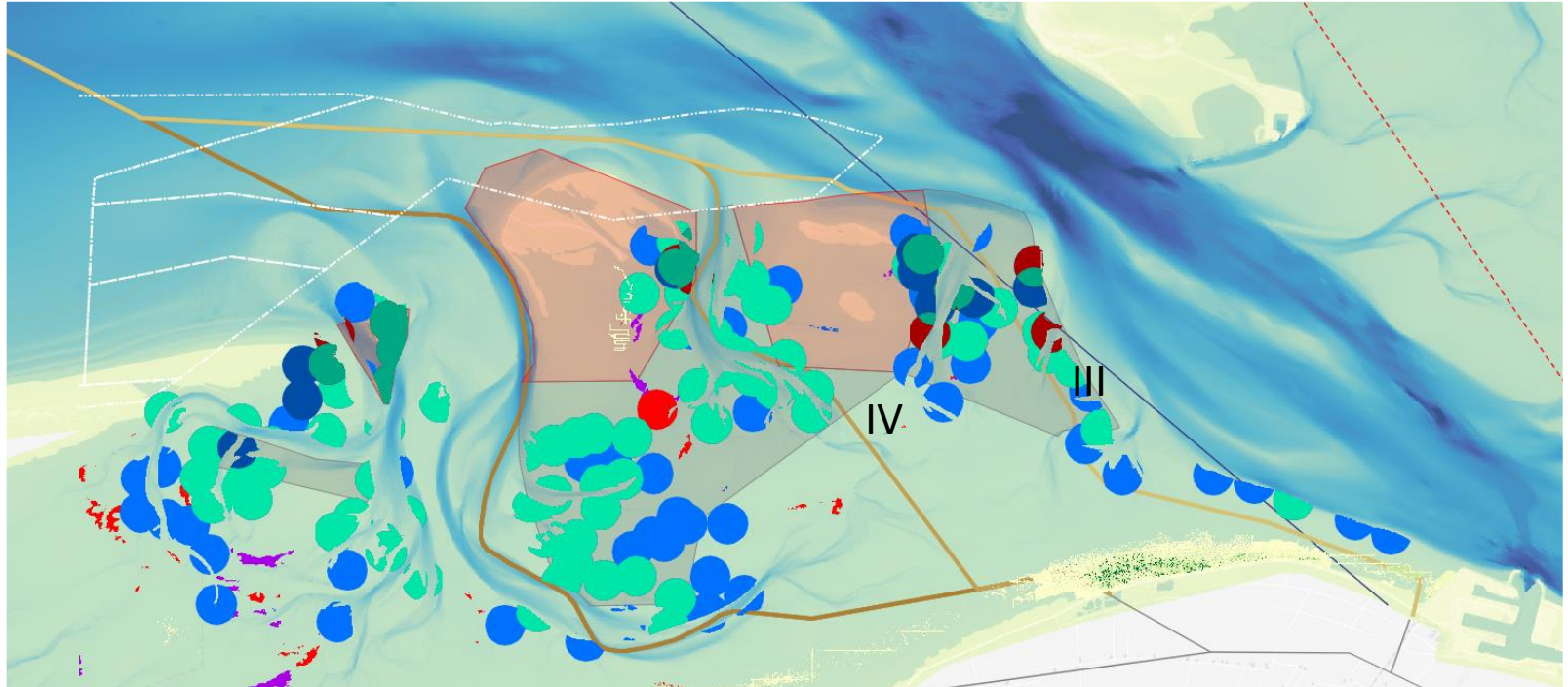
Route III, IV en V

Route III, IV en V

Route III, IV en V

Route III, IV en V

- Doorkruising van referentiegebied
 - Werkzaamheden in tijdelijk en permanent gesloten gebieden
 - Zeer beperkte uitvoeringsperiode vanwege aanwezige vogels en zeehonden
- Nog vast te stellen of routes worden onderzocht in PlanMER en IEA
- In gesprek met LNV
 - Ecologische Quicksan

Route XI – Dijkvariant B route

Legenda			
Plangebied	XI: Dijkvariant B route	Legger Waterschap Noorderzijlvest	Sifons
III: Horsborggat route	Route vaste land	Primaire_watergangen	Af en aanvoervakken
IV: Geul route Rottums	Eemshaven tunnel	Secundaire_watergangen	Stuwen
V: Boschgat route	Nog te onderzoeken aansluiting waterstofroutes	Keringen	Gemalen
VII: Schiermonnikoog Wantij route	Indicatieve Waterstof route onshore	Duikers	Bruggen
		Sluizen	

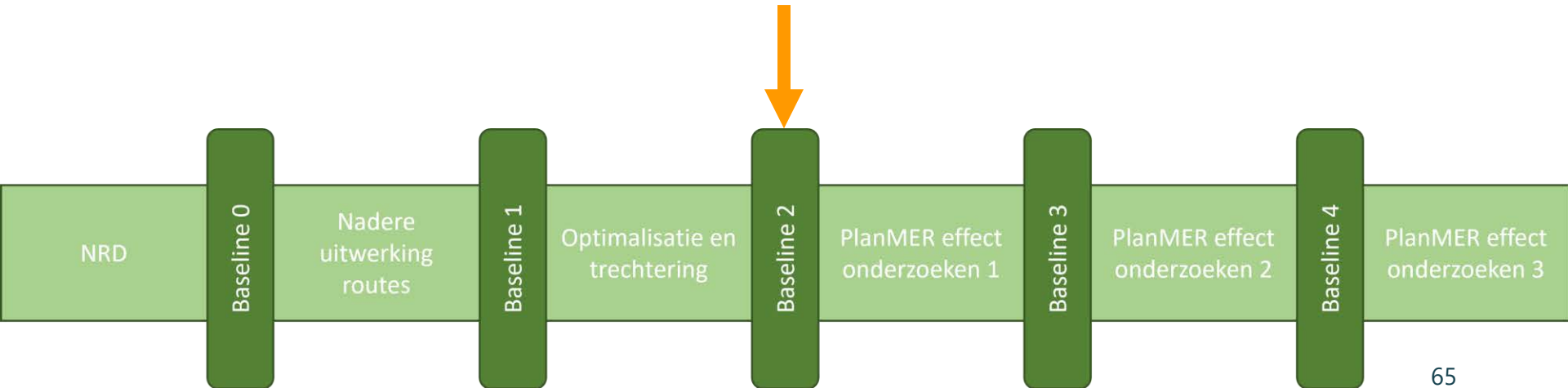

Route XI – Dijkvariant B route

- Voor leidingen: in strijd met geldende veiligheidsnormen (NEN)
- Voor kabels: grote obstakels

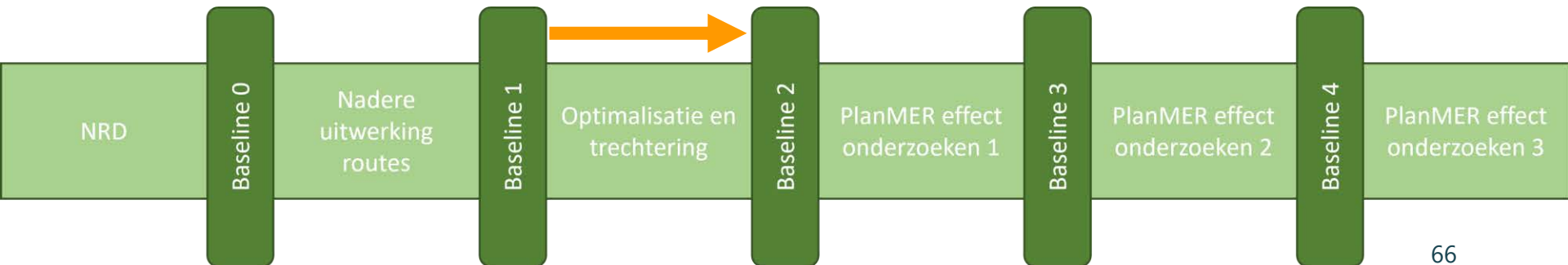
Hoe nu verder?

- Bij Baseline 2 wordt het routeontwerp bevroren

Hoe nu verder?

- Bij Baseline 2 wordt het routeontwerp bevroren
- Tot die tijd:
 - Uitwerking routes Baseline 2 tbv effectonderzoeken
 - Afstemming met Waddenacademie en Commissie MER

Hoe nu verder?

- Bij Baseline 2 wordt het routeontwerp bevroren
- Tot die tijd:
 - Uitwerking routes Baseline 2 tbv effectonderzoeken
 - Afstemming met Waddenacademie en Commissie MER
 - Oranje routes

Beoordeling	Toelichting
	Route wordt niet onderzocht in PlanMER en IEA
	Nog niet duidelijk of route wordt onderzocht in PlanMER en IEA
	Route wordt onderzocht in PlanMER en IEA

Hoe nu verder?

- Notitie Routontwikkeling Deel 1 heeft u ontvangen
- Notitie Routontwikkeling Deel 2 wordt in het najaar afgerond
 - Welke routes worden onderzocht in PlanMER en IEA (groene routes)
 - Welke routes worden niet onderzocht in PlanMER en IEA (rode routes)
- Tijdens de omgevingsbijeenkomst in september geven we u een update

An aerial photograph of a vast, flat, sandy landscape, likely a beach or dunes. The foreground is dominated by a large, dark, curved shadow cast across the sand. The middle ground shows a wide expanse of light-colored sand with some darker, winding patterns. In the distance, a thin line of water meets the shore under a clear blue sky. The word "Vragen?" is overlaid in white text in the center of the image.

Vragen?

Update Tunnelvariant

Routevariant Tunnel

PAWOZ Eemshaven

Routevariant Tunnel

Even opfrissen: Route variant Tunnel

- Tunnel onder zee (geboord)
- Schacht op Noordzee en in Eemshaven
- Geen tussenpunten op zee
- Lengte ca. 27 km
- Ruimte voor HV en H₂

Proces VO Tunnel

Proces VO Tunnel

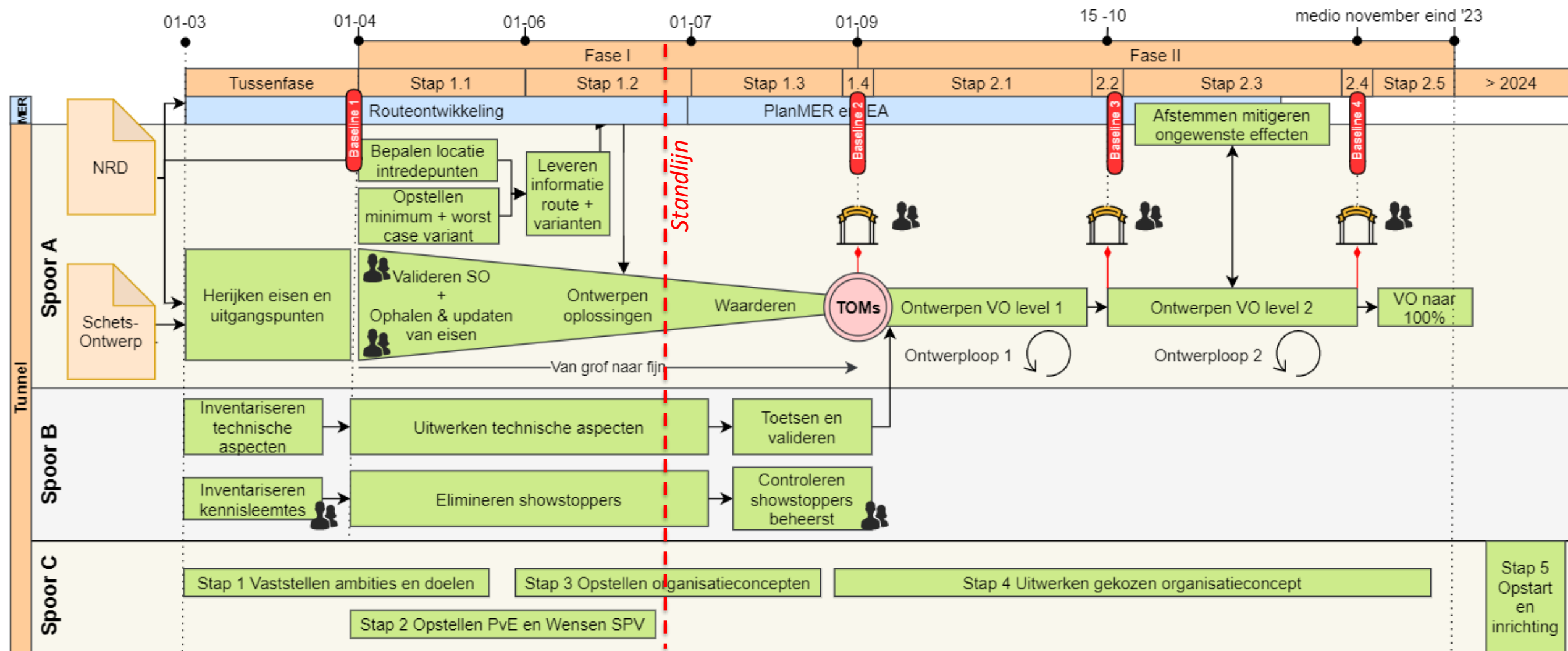
- Proces om te komen tot voorontwerp tunnel opgedeeld in twee fasen
- Fase I: KES, ontwerpvarianten, elimineren showstoppers en 'huiswerk'
- Fase II: integraal VO:
 - opstellen van een voorontwerp voor de tunnel
 - zwaartepunt op ontwerp en bouwmethode 'eiland', schachten, tunnel, tunnelinrichting en installaties

Proces VO Tunnel, Fase I (tot september 2023)

- Spoor A:
 - Eisenset is opgesteld op basis van input van EZK, TenneT en Gasunie
 - Uitwerken aanlandingspunt Eemshaven is gestart
 - Basis of Design (uitgangspuntennotitie/startnota t.b.v. integraal ontwerp)
- Spoor B:
 - Kritische modules
 - Reguliere modules
- Spoor C:
 - Organisatie advies

Proces VO Tunnel, Fase II (vanaf september 2023)

- Opstellen van een voorontwerp voor de tunnel
- Zwaartepunt op ontwerp en bouwmethode:
 - 'eiland'
 - schachten
 - tunnel
 - tunnelinrichting
 - installaties

Lopende werkzaamheden

- Zoeken naar een geschikt aanlandingspunt Eemshaven
- Opstellen varianten voor 'eiland', schachttype en tunnelconfiguratie
- Uitwerken kritische modules (volgende slide)
- Uitwerken huiswerk in de reguliere modules
 - O.a. boorsysteem, tunnellogistiek, onderhoudsvoertuigen en ROV's

Lopende werkzaamheden: Kritische modules

- Security kritische infrastructuur
- Grondgesteldheid
- Morfologische situatie
- Elektromagnetische beïnvloeding, Kortsluiting in kabels HV en Aardingsconcept
- Installeren kabels HV
- Installeren leiding H2
- Faalkansen analyse
- Aardingsconcept
- Koelconcept
- Veiligheidsconcept (safety) tijdens bouw & exploitatie

Gebiedsinvesteringen

Gebiedsinvesteringen

- › De gebiedsinvesteringen zijn bedoeld voor de 5 (beoogde) regio's met aanlandingslocaties voor windenergie op zee rond 2030/2031: Borsele, Maasvlakte, Noordzeekanaalgebied, Eemshaven en Moerdijk/Geertruidenberg.
- › De gebiedsinvesteringen zijn bedoeld ter versterking van de leefkwaliteit in de omgeving van de aanlandlocatie die door de aanlanding onder druk komt te staan.
- › **De beleidsinhoudelijke, juridische, financiële en organisatorische ('governance') kaders worden (deels) in samenspraak met de regio's bepaald.**
- › Uiterlijk Q2 2024 dienen bestuursovereenkomsten tussen Rijk en regio te worden getekend waarin de maatregelpakketten per regio zijn gespecificeerd en afspraken zijn gemaakt over de kaders van de gebiedsinvesteringen.

Verdeelsleutel

- > De middelen worden beschikbaar gesteld via 2 tranches:
- Tranche 1 (à € 220 mln.) volgens een vaste verdeelsleutel tussen **de regio's**
- Tranche 2 (à € 280 mln.) via een landelijke call, waarbij aanvragen worden beoordeeld o.b.v. criteria (o.a. kwaliteit/draagvlak van de aanvraag i.r.t. impact van de aanlanding).
- Voor Eemshaven 45-49 miljoen in de eerste tranche, looptijd tot 2026.

	€500 mln.	
	Tranche 1	Tranche 2
Herkomst	Herstel- & Veerkrachtfonds (EU)	Klimaatfonds (NL)
Vast budget	€200 mln.	-
Variabel budget	€20 mln. (= <i>staffing</i>)	€280 mln.
Max. aanvraag	-	€80 mln.*
Cofinanciering	Niet vereist	Vereist (vorm n.t.b.)
Openstelling	2024	2026
Looptijd	2026	2030

* voorlopig/indicatief bedrag

Financieel-juridische uitgangspunten

- › Een van de regiopartners zal op grond van een bestuursovereenkomst de taak van regiokassier vervullen. De Minister voor Klimaat en Energie verstrekt de gebiedsinvesteringen aan de regiokassier in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK).
- › Uitgangspunt is dat decentrale overheden ook een bijdrage leveren, evenals de betrokken initiatiefnemer(s) (= cofinanciering). Voor het HVP-deel (220 mln. t/m 2026) is cofinanciering geen vereiste.
- › Bij de besteding van de middelen zijn de monitorings- & verantwoordingsvereisten zoals bedoeld in de Financiële-verhoudingswet (art. 17a), het Hertel- en Veerkrachtplan (HVP) en het Klimaatfonds van toepassing.
- › De gebiedsinvesteringen dienen in overeenstemming te zijn met de geldende Europese staatssteunregels en Europese principes (zoals '*Do no significant harm*').

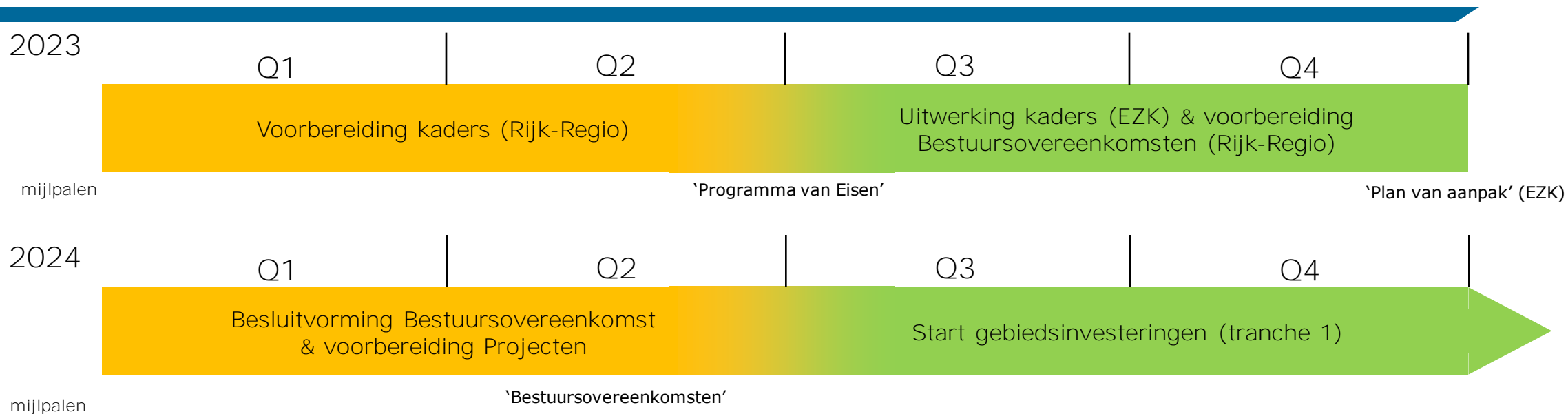
Regioplan

- › Het Regioplan is een (inhoudelijke) bijlage bij de Bestuursovereenkomsten en wordt vastgesteld in een regionaal bestuurlijk overleg (BO Waddengebied).
- › Inhoud regioplan
 - Regionale context, impact aanlanding
 - Streefbeeld regio
 - Investeringsbehoeften en doelstellingen
 - **Type programma's en projecten**
 - Doelgroepen, governance etc.

Proces en Planning

Vanuit de regio wordt een regionale werkgroep gevormd die werkt aan de totstandkoming van het Regioplan. Beoogde vertegenwoordiging: gemeente Het Hogeland, provincie Groningen, provincie Fryslân.

Einde: vragen?

Raakvlakken

- > VAWOZ
- > Demonstratieproject Waterstof
- > Waterstofnetwerk Nederland
- > Gebiedsontwikkeling Oostpolder
- > PEGA
- > Beleidskader Natuur Waddenzee

Programm VAWOZ 2031-2040

Programma VAWOZ 2031-2040

In Programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee onderzoekt EZK samen met provincies, TenneT, Gasunie, Rijkswaterstaat, consultants en in samenspraak met de omgeving wat kansrijke aanlandalternatieven (elektriciteit, waterstof) zijn om windenergie in de periode 2031-2040 naar land te brengen, met een doorkijk naar 2050.

Voorafgaand is voorverkenning uitgevoerd, waarin kansrijke aanlandlocaties in beeld zijn gebracht. Het doel is tot ordegrrootte 10 kansrijke elektrische verbindingen en 2 kansrijke waterstofverbindingen te komen.

Deze worden daarna in ruimtelijke procedures gebracht.

Te onderzoeken locaties

2031-2040

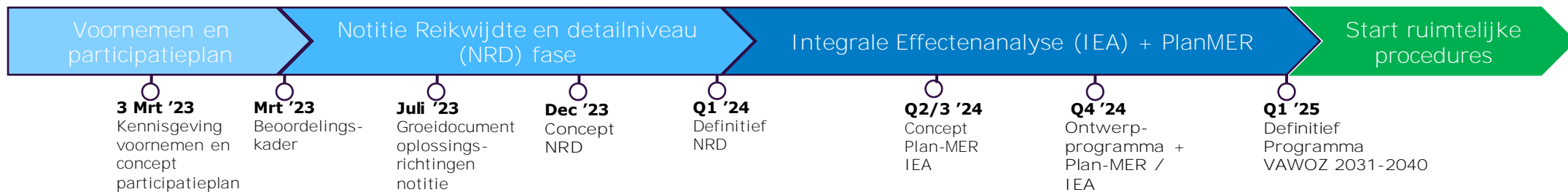

Samenhang met PAWOZ-Eemshaven

- › PAWOZ-Eemshaven onderzoekt ook voor ná 2031 verbindingen door de Waddenzee.
- › VAWOZ 2031-2040 onderzoekt routes door de Noordzee. De resultaten uit PAWOZ voor na 2031 worden meegewogen in de afweging over verbindingen die binnen VAWOZ 2031-2040 worden gezocht.

Planning

- Tot en met 2031 plannen in de pijplijn voor realisatie en aanlanding WOZ (en PAWOZ)
- 2032 en daarna: aanlandingen voortkomend uit programma VAWOZ 2031-2040 (inclusief uitkomsten PAWOZ)
- Planning vervolg:
 - Start eerste ruimtelijke procedure(s) Q1 2025
 - Afronding eerste ruimtelijke procedure(s) Q1 2028
 - Windparken en aanlanding in bedrijf Q1 2032

Waterstofdemonstratie

Geplande demonstratieprojecten voor waterstof op zee

	Demo 1	Demo 2
Wat	<100 MW	+/- 500 MW
Hoe	Elektrolyser 'uitbreiding' bij bestaand windpark	'Nieuw' windpark + elektrolyser
Infrastructuur	Nader te bepalen	Pijpleiding geschikt voor grootschalig waterstof-transport, ook voor mogelijk toekomstige windparken. Misschien hergebruikte leiding.
Wanneer	Tender: nader te bepalen Operationeel: op zijn vroegst 2027	Tender: nader te bepalen Operationeel: 2031
Waar	Voorkeurslocatie: vergunde windparken in Hollandse Kust regio	Voorkeurslocatie: Ten Noorden van de Waddeneilanden (TNW)

TNW

- › TNW: voorkeurslocatie voor Demo 2:
 - Aangewezen als windgebied en in voorbereiding
 - Past in de tijdlijn van demo 2 (operationeel in 2031)
 - Mogelijk hergebruik bestaande leiding
 - Mogelijk een nieuwe leiding naar windgebieden 6 en 7
 - Mogelijk een verbinding met windpark Doordewind

- › Onder voorwaarde dat:
 - De infrastructuur tijdig beschikbaar is
 - Hergebruik of een nieuwe leiding (PAWOZ-Eemshaven)

Windpark boven Groningen beoogd als 's werelds grootste waterstof op zee productie in 2031

Nieuwsbericht | 20-03-2023 | 12:10

In het windenergiegebied Ten noorden van de Waddeneilanden plant Nederland de eerste grootschalige waterstofproductie op zee. Het windpark is goed voor circa 500 Megawatt elektrolysecapaciteit en moet rond 2031 operationeel zijn. Het gebied is gekozen omdat hier al een windpark gepland stond voor de productie van elektriciteit, mogelijk een bestaande aardgasleiding hergebruikt kan worden voor het transport naar land én het goed aangesloten kan worden op het waterstofnetwerk op land.

Vervolg

- > Onderzoek infrastructuur/milieu-impact:
 - PAWOZ – Eemshaven (nieuwe leiding)
 - Onderzoek naar hergebruik van een leiding (NGT)
- > Financiering:
 - Klimaatfonds: regeling in ontwikkeling
- > Regelgevend kader/vergunningen/aanbestedingen
- > Leerdoelen
- > Projectscope en specificaties
 - Grootte, configuratie, opwek in platform of turbine

Waterstofnetwerk Nederland

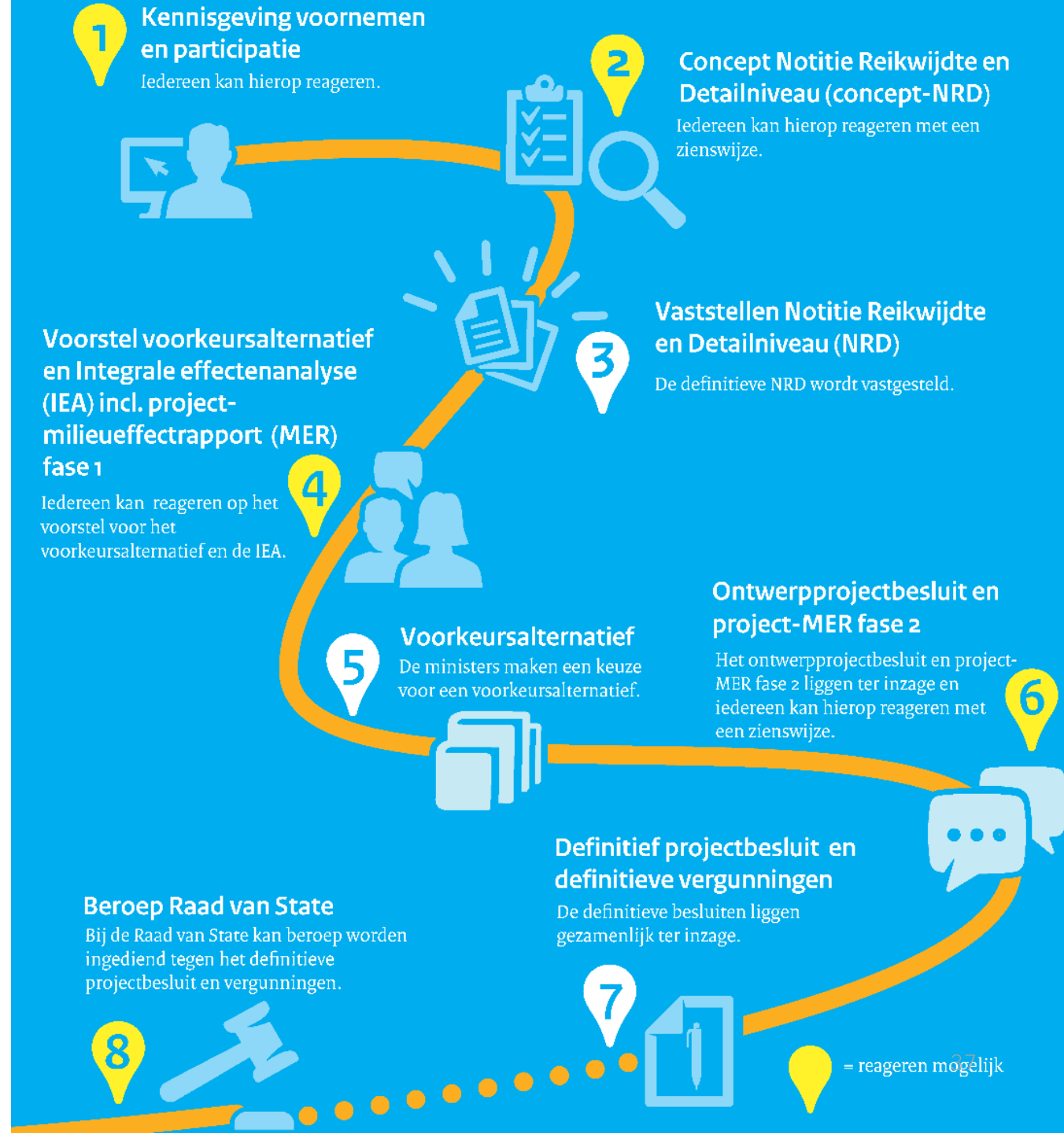
Waterstofnetwerk 2030

- Mogelijke waterstofleidingen
- Waterstofnetwerk
- Industriecluster
- Import
- Waterstofopslag (zoutcaverne)
- Importterminal

Planning

1. December 2022
2. September 2023
3. Begin 2024
4. Voorjaar 2024
5. Zomer 2024
6. Voorjaar 2025
7. Najaar 2025
8. Begin 2026

Oostpolder

Gebiedsontwikkeling Oostpolder

Stand van zaken ruimtelijk spoor, juni 2023

Omgevingsbijeenkomst PAWOZ - Eemshaven

OOSTPOLDER

Eemshaven

Heuvelderij

Koningsoord

Oostpolder

Oudeschip

Hefswal

Roodeschool

N 16 Eemshavenweg

Nooitgedacht

Uithuizermeeden

Oosteinde

Polen

Gebiedsontwikkeling Oostpolder binnen grenzen

- Versterking en vernieuwing economische structuur NO-Groningen
- De bestaande, beschikbare milieuruimte (Eemshaven) optimaal benutten
- Energieleverend ipv energieslurpend
- Goede landschappelijke inpassing en overgangen naar de dorpen
- Leefbaarheid in het gebied versterken
- **Ruimtelijke Kwaliteitskader** is het vertrekpunt en het toetsingskader voor planuitwerking

Ambitie: meest 'spraakmakende' bedrijventerrein van Nederland:

- Biodiversiteit en groen/blauwe inpassing
- Innovatie-ecosysteem
- Meervoudig ruimtegebruik / energiefabriek

Zo gaan we aan de slag: Ruimtelijk Kwaliteitskader voor de Oostpolder

Ambities voor de gebiedsontwikkeling Oostpolder

1. Behoud van en meerwaarde voor de woonfunctie
2. Geluidsarme en extern veilige ontwikkeling op het bedrijventerrein
3. Voorkomen verkeersoverlast door optimale ontsluiting
4. Behouden en ontwikkelen van gebiedskwaliteiten en gebiedswaarden
5. Kansen benutten voor landschap, groen en biodiversiteit binnen het plangebied
6. Duurzame watersysteemontwikkeling op het bedrijventerrein
7. Een top-bedrijventerrein dat inzet op een duurzame economie en een optimale plek biedt aan de beoogde doelgroepen

De opgaven voor de planuitwerkingsfase

De provincie en de gemeente willen ruimte bieden aan:

- Grootschalige bedrijven met vraag naar groene stroom:
 - Aanlanding wind op zee: energieinfrastructuur en waterstofproductie
 - Maakindustrie: batterijen, datacenters, windenergie, automotieve en nieuwe, innovatieve sectoren
 - Werkgelegenheid en economisch toegevoegde waarde
 - Ruimtevrage > 50 hectare

Onder de voorwaarden:

- 'Windinclusief', met behoud van de 21 windmolens
- Met behoud van de woonfunctie / minimale milieupact
- Overgangszones als groen – blauwe buffers
- In een 'open planproces'

- Legenda**
- 1. Watergang + zone 10 m
 - 2. Watergang + zone 20 m
 - 3. Watergang + zone 10 m
 - 4. Watergang + zone 50 m
 - Zone 380kV, buizenzone en aardgasleiding
 - Zones N46 en spoor
 - ★ Behoud erf en gebouw
 - → Ontsluiting
- Landschappelijk raamwerk
- Zuidelijke bufferzone
 - Groenblauwe zone
 - Bedrijventerrein
 - Groen erbij
 - Industrie erbij

▲
N

0 500 1.000 m

MER-VKA

 SWECO

Planuitwerkingsfase: waar werken we aan?

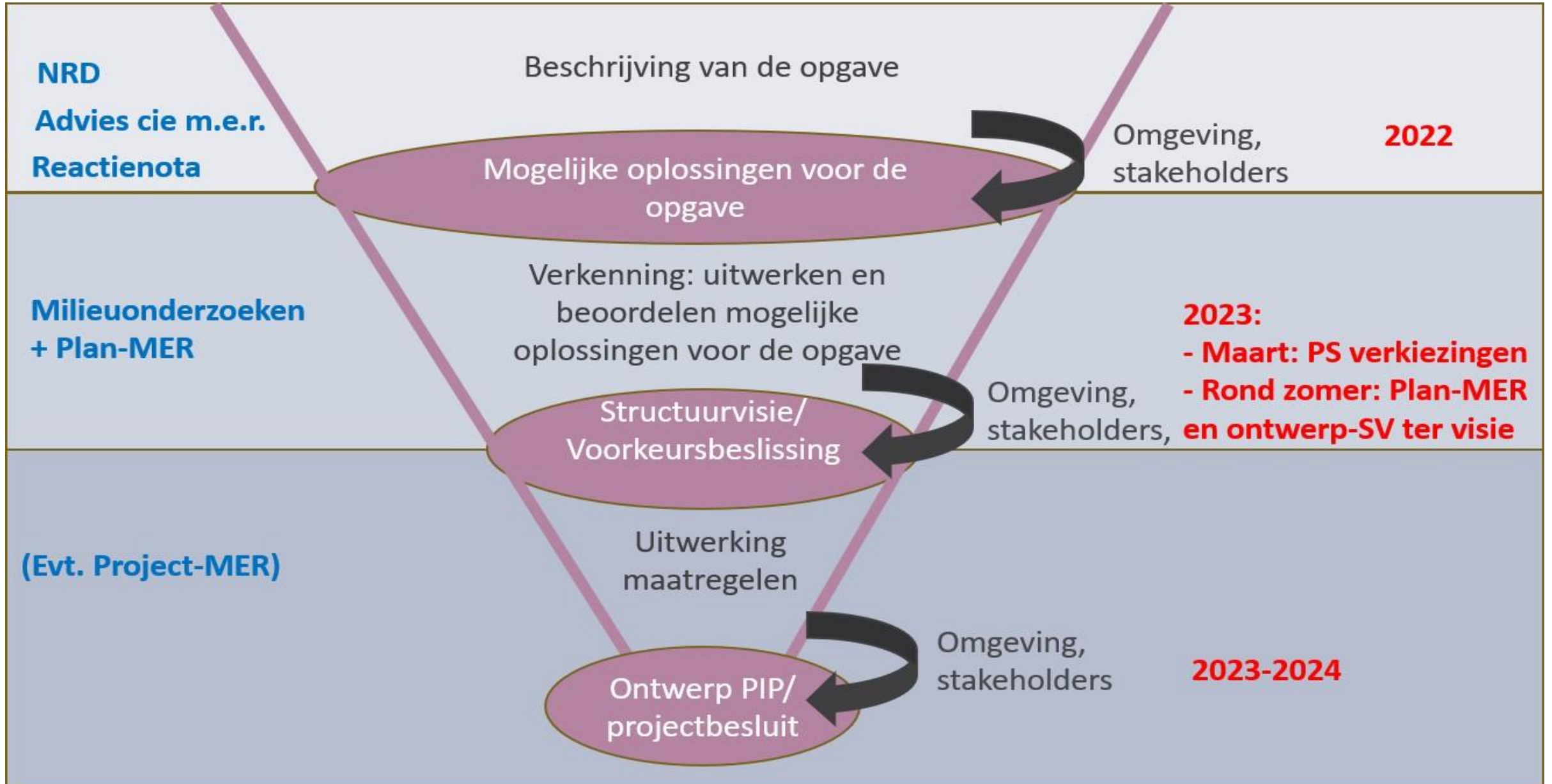
Resultaat van de planuitwerkingsfase is een vastgesteld planologisch besluit.

Daarom werken we aan:

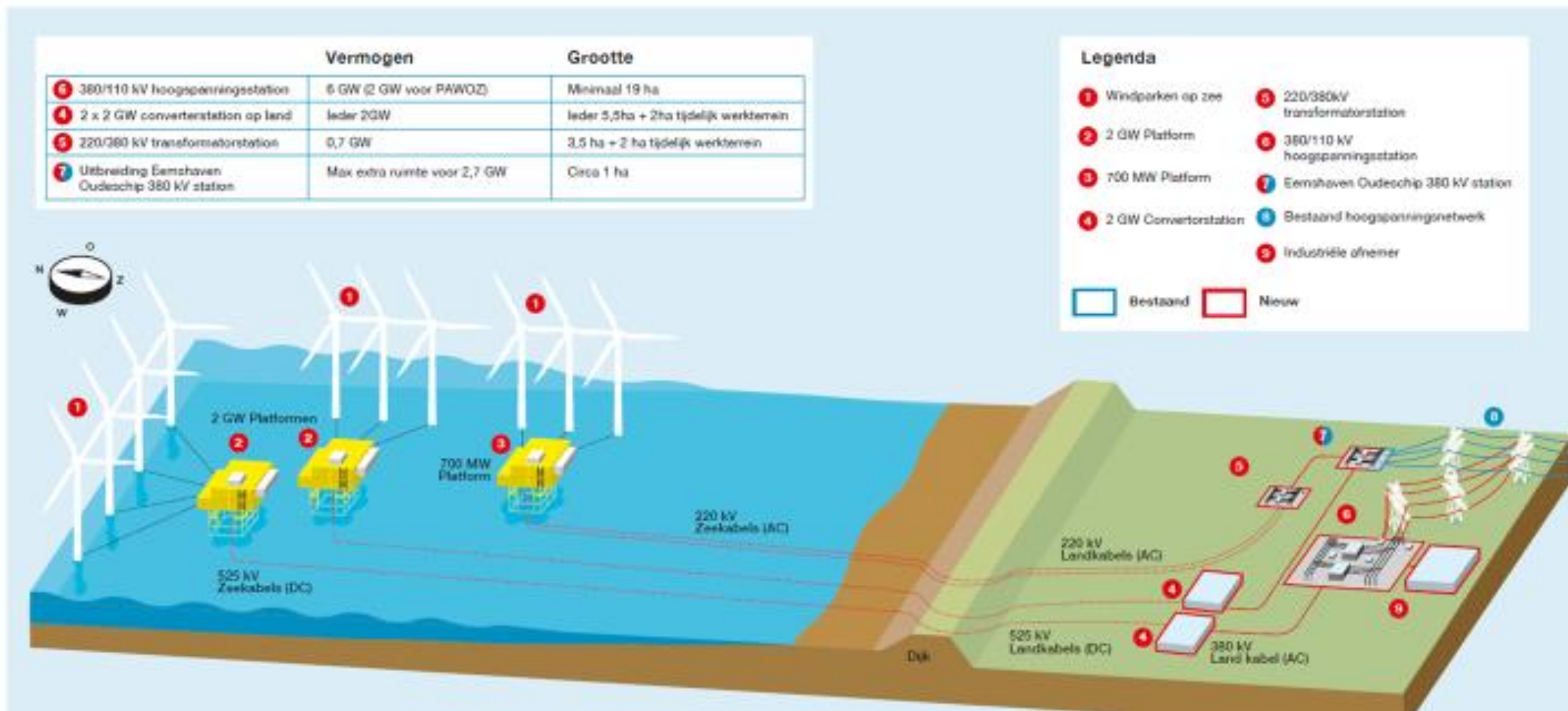
- Advies: onderbouwing nut en noodzaak / locatiekeuze
- Plan-MER / Structuurvisie, grex, Project-MER / PIP
- Verlening Wvg (juni 2024)
- LER: Inzichten impact op agrarische sector
- Vangnetregeling voor huiseigenaren
- *Monitoring leefbaarheid dorpen*
- In goed overleg met bewoners en belanghebbenden

Proces tot aan PIP

TenneT: wat is nodig voor aanlanding Wind op Zee

Samenvatting verkenning

Het verspreide scenario is de voorkeursoplossing.

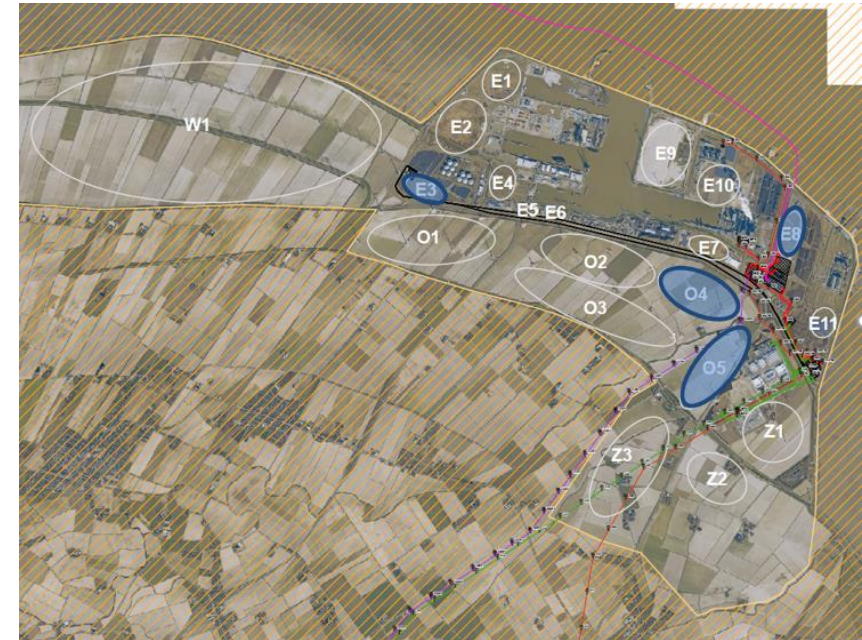
Verspreid – E3, E8, (deel van) O5 (of O4)

- 3 locaties:

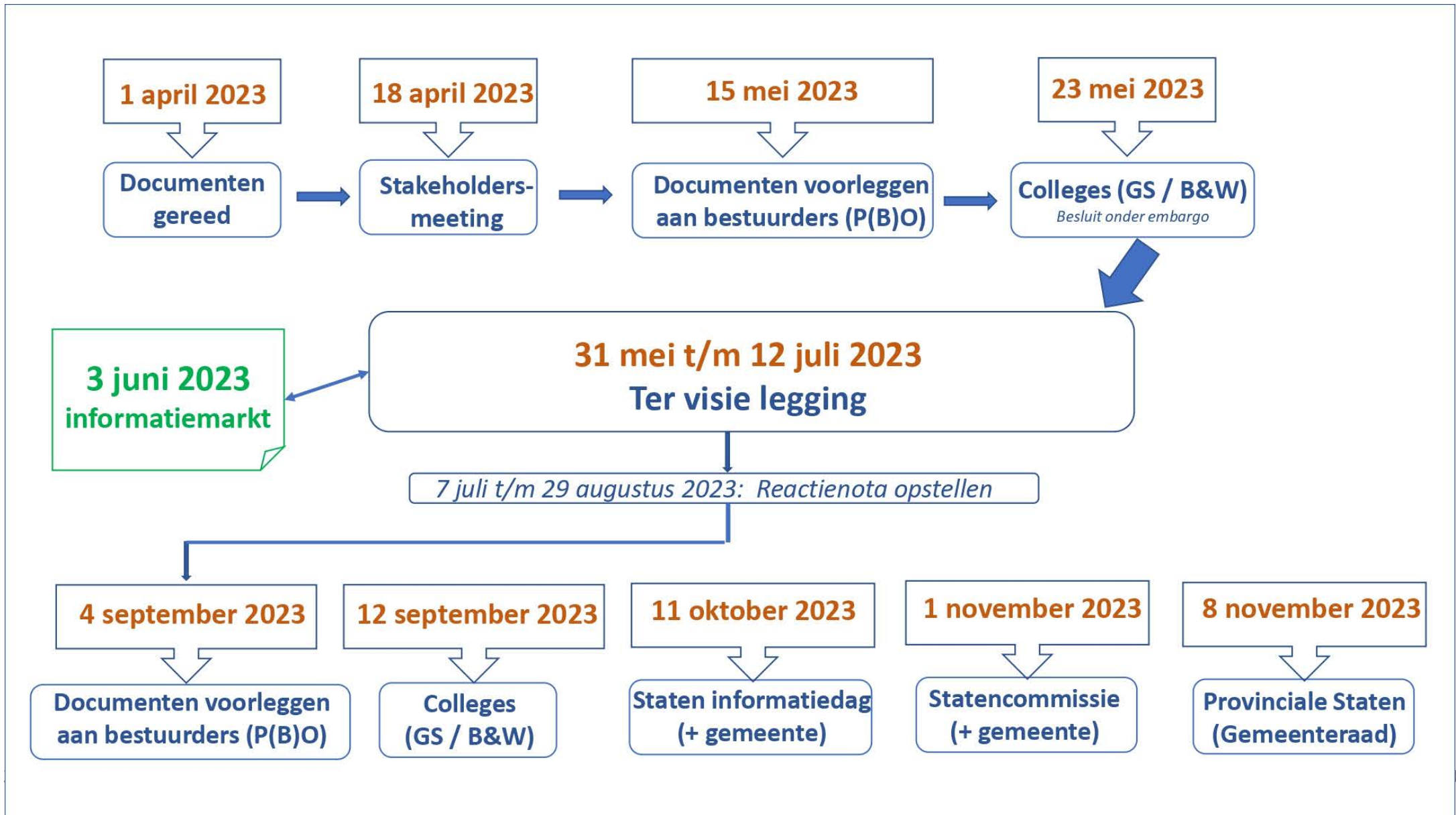
- E3 - Middenweg (1 station),
- E8 - Waddenweg (2 stations)
- O5 (of O4) - Oostpolder (380/110kV station). Voorkeur TenneT is O5: minder negatieve impact van risicozonering van windturbines. Vanuit het Oostpolder proces neigt de voorkeur ook naar locatie O5 omdat locatie O4 dan beschikbaar blijft voor andere, meer milieubelastende activiteiten (m.n. veiligheid).

- Argumentatie verspreid scenario:

- **sluit beter aan bij provinciaal beleid**, een deel kan namelijk binnen bestaand stedelijk gebied Eemshaven (locaties E3 en E8) gerealiseerd worden. Voor de overige infrastructuur en het station wordt uitgeweken naar nieuwe plekken, nl. locatie O5 of eventueel O4.
- **deel van de PAWOZ-opgave is niet afhankelijk van het Oostpolderproces** (nl. 2,7GW van de 4,7GW kan op E3 en E8 gerealiseerd worden). Hierdoor is er een grotere kans is op het halen van (een deel) van de Rijksdoelstelling ten aanzien van wind op zee.
- **biedt een 'toekomstvaste' oplossing**. Er blijft ruimte over op locatie O5 (of evt. O4) die benut kan worden voor mogelijke uitbreidingen of toekomstige 'wind op zee ontwikkelingen'. Sluit hierbij ook aan bij de rijks- en provinciale ambities voor het aansluiten van meer duurzame energie.

Planning tot aan Structuurvisie in PS

Vragen?

www.hetdigtalediggelschip.nl

OOSTPOLDER

Parlementaire Enquête Groninger Aardgaswinning

“Zo wordt Groningen **de waterstofprovincie** van Nederland. Ook wil het kabinet dat **tenminste 33 procent** van de nog aan te leggen capaciteit voor Wind op Zee zal aanlanden in de provincie Groningen. Dit zal worden vastgelegd in het Ontwikkeldkader Wind op Zee.

Voorwaarde voor aanlanding zijn **een goede ruimtelijke inpassing** en **de uitkomsten van het lopende onderzoek naar aanlandingsmogelijkheden** in Eemshaven. Binnen dit onderzoek wordt gekeken naar het realiseren van de aanlanding op een manier die zo min mogelijk negatieve impact heeft op **mens en natuur**, en in het bijzonder Unesco Werelderfgoed de Waddenzee.”

Beleidskader natuur Waddenzee

A large orange circle on the left side of the slide, partially cut off by the edge.

Beleidskader Natuur Waddenzee

Doel beleidskader

- cumulatieve impact van het gebruik op de Waddenzee terugbrengen en
- het stringenter toepassen van het voorzorgsbeginsel

Beleidskader Natuur Waddenzee

Beoogd resultaat

- Natuurdoelen worden gehaald
- Evenwicht natuur-economie is hersteld (balans), met oog voor de leefbaarheid van het gebied
- Verduurzaming gebruik krijgt sterke impuls

Beleidskader Natuur Waddenzee

Proces

- Beleidskader Natuur maakt deel uit van het Uitvoeringsprogramma van de Agenda voor het Waddengebied 2050
- Er zal een zorgvuldig proces worden ingericht; de Waddengovernance zal daarvoor een belangrijk fundament zijn;
- Partijen zullen worden uitgenodigd om actief deel te nemen.

Beleidskader Natuur Waddenzee

Afstemming met diverse (lopende) trajecten, zoals

- De NOVI waarin de hoofddoelstelling van de Waddenzee is vastgelegd;
- Agenda voor het Waddengebied 2050 en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma 2021 – 2026;
- Integraal Beheerplan Waddenzee (IBP);
- Natura 2000-beheerplan Waddenzee; evaluatie vigerend beheerplan en proces van opstellen nieuw beheerplan;
- De Kaderrichtlijn Water (KRW);
- Programma aansluiting wind op zee (PAWOZ);
- Single Integrated Management Plan (SIMP);
- Trilaterale samenwerking – uitwerking Verklaring van Wilhelmshaven en het bereiken van de doelstelling zoals trilateraal vastgelegd in het Wadden Sea Plan (2010).

Beleidskader Natuur Waddenzee

Planning

- Analysefase tot medio 2024, op te leveren deelproducten waaronder Staat van de Waddenzee natuur, Streefbeeld natuur Waddenzee, integraal ecologisch toetsingskader en sociaaleconomische verkenning
- Plan van Aanpak voor de toetsingsfase – medio 2024
- Concept beleidskader 2^e helft 2024
- Vaststelling Beleidskader medio 2025
- Vanaf 2025/2026 transitiefase waaronder verduurzamingsgesprekken
- 2027 borgings- en uitvoeringsfase

